

2011 m. vasario 4 d., penktadienis

Nr. 5 (927) | Kaina 2,50 Lt

Dailė | Muzika | Teatras | Kinas | Fotografija

3

Pokalbis su muziku Vaclovu Augustinu

4

J. Miltinio dramos teatro gastrolių atgarsiai

5

Vyčio Jankausko šokio spektaklio premjera

V. POSKAUS NUOTR.

Karina Matiukienė. „Didvyrių jaunystė“. 2010 m.

6

Karinos Matiukienės paroda „Dėkavojimas“

8

„Žiemos ekranams“ pasibaigus

9

Krėsle prie televizoriaus

Elena Kniukšaitė. „Karuselė“. 1977 m.

Naivioji tapyba

Elenos Kniukšaitės paroda Vilniaus paveikslų galerijoje

Aistė Paulina Virbickaitė

Elena Kniukšaitė, devynios moterys ir 66 litai – tokia mano penktadienio popietės Vilniaus paveikslų galerijoje statistika. Iš jos nuvokesnis skaitytojas supras, kad paroda man patiko (sumokėjau ne tik už bilietą, bet ir už autorės kūrinių albumą). Taip pat sužinos, kad paroda lankoma, ir lankoma daugiau moterų (muziejaus salėse sutikau devynias įvairaus amžiaus moteris ir nė vieno vyro). Na, o bent kiek sekantis kultūrines Lietuvos naujienas jau bus tikrai girdėjęs Elenos Kniukšaitės vardą. Ko tikėtis, pa-skyrus valandėlę šios parodos lankymui ir ką vertėtū žinoti prieš i ją einant?

Elena Kniukšaitė (g. 1950) – tapytoja, kurios kūryba priskiriamas „naiviojo“ (arba – „primitivojo“) meno krypciai. Taip apibūdinama mėgėjų, neprofesionalų menininkų kūryba. Tai populiarūs (gal net – populiarėjanti) meno sritis, žinoma ir platesnei Lietuvos auditorijai. Vienas iš garsiausių Gruzijoje šios meno krypties atstovų Niko Pirosmanašvilis (Pirosmani) (1862–1918)

prieš dvejus metus buvo sėkmingai eksponuojamas toje pačioje Vilniaus paveikslų galerijoje (organizatorių teigimu, pirmą mėnesį parodą aplankė apie 9000 žiūrovų), o prieš gerą pusmetį Lietuvos kino teatruse ilgai rodytas filmas „Serafina“, pasakojantis savamokslės tapytojos Seraphine Louis biografiją.

E. Kniukšaitė nėra tipiška tapytoja mėgėja. Ji susijusi su menu nuo pat jaunystės. Skatinama bei palai-koma kurti, ši menininkė greičiau sąmoningai laikėsi „naiviojo“ meno principų, nei kūrė savo asmeninį stilų. Kitaip nei Pirošmanio, Serafinos ar net Petronėlės Gerlikenės, E. Kniukšaitės gyvenimo bei kūrybinėje biografijoje nėra svaigiai posūkių ar stebinančių transformacijų. Vilniaus technologijos technikume išjusi fotografės specialybę, vėliau ketverius metus lankė tapybos studiją, vadovaujamą tapytojo Rimo Bičiūno. Tolimesnėje kūryboje tapytoja palaikė profesionalai: Rimas Bičiūnas, Vytautas Cipliauskas. Gan greitai, nuo 1974 metų ji pradėjo dalyvauti parodose. Kol kas saraše – 10 personalinių ir kelios dešimtys grupinių parodų.

Autorė įtraukta į 1987 m. išleistą Pa-saulinę naiviojo meno enciklopediją. Nuo 1976 m. gyvena Rumšiškėse, čia kuria ir dirba restauratore. Žodžiu, tapytojos gyvenime kūryba visada buvo šalimaus ir buvo daugiau nei tiesiog „laisvalaikio užsiėmimas“ ar atsako nelaukianti vidi-nė būtinybė.

Dailės kritikas „naiviojo“ meno parodoje jau vien dėl tokio meno pobūdžio turėtų priklaisti liežuvį. Ekspersija po ją geriau galėtų pravesti kuri nors iš sutikytų devynių moterų. Juk jos į kūrinius žvelgia taip, kaip ir reiktų – smalsiai, pa-prastai ir „ūkiškai“. Girdi, kaip jos kikena, kad visos suknelės paveiksluose – labai jau panašios, o bate-liai – raudoni. Ivertina, kad auto-rės nutapytas sūnulis – labai mielas. Mielas ir katinėlis, o spalvos – oho, kokios ryškios. Jos pastebi ir ivertina paveiksluose pasirodančius Rumšiškių fragmentus ir grėitai nu-taria, kad kitame paveiksle nutapytos moters krūtinė autorei „truputį nesigavo“. Trumpam nušiūva prie sodriai raudono dangaus. Trumpai

NUKELTA | 6 PSL.

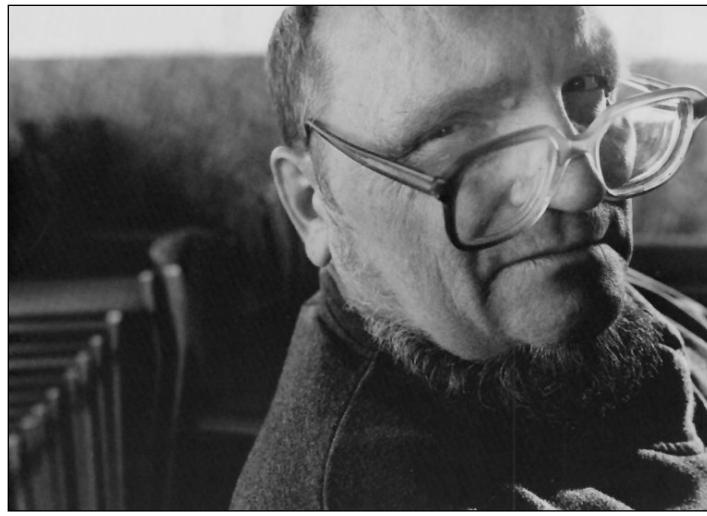
Prieš ekrana

Skirmantas Valiulis (1938–2011)

„Skalvijoje“, pirmoje eilėje, dešinė kraštine kėdė būdavo Skirmanto Valiulio. Premjeros, retrospektyvos, festivaliai – joje beveik visada sėdėjo Skirmantas Valiulis greta savo žmonos. Tas galvos siluetas salės tamsoj, ekrano šviesoj toliau sėdintiems buvo tarsi savotiškas ženklas, kad „budėtojo prie kino“ pareigos „einaamos“.

Po filmo – skubiai išeinama, kone evakuojamas. Valiulis beveik nedalyvaudavo poseansiniuose paplejimiuose, vaishėse – nebent labai trumpam. Ir tik po keleto dienų skaitydamas jo tekstą apie televiziją ar bet kokią kitą mediją galédavai „atsekti“ jo ano vakaro motyvus: jis skubėjo, kad dar spėtų per televiziją pamatyti laidą, filmą, debatus ar dar balažin kokį mediją produkta.

Nes jis budėjo ne tik prie kino, tai buvo medijų žmogus *par excellence* – nuo jų sveikai išprotėjės „madmanas“: antra (o gal pirmoji ne vien pagal atsiradimo chronologiją) jo aistra buvo fotografija, ir čia jo (drauge su Stanislavu Žvirgždu ir atskirai) nuveikti darbai verčia to meno astovus ir mūsų kultūros

A. Aleksandrovicius nuotr.

žmones dėkoti už pastangas pirmuosius fotografijos „stikliukus“, pasirodžiusius kintančioje XIX a. Lietuvos teritorijoje (todėl – nebūtinai lietuviškos), sudėti į pasaulinių kaleidoskopą, ir čia, regis, jo tyrimai buvo patys rimčiausi ir akademiskiausi.

Greta to – televizija: vieniems laisvalaikis, Skirmantui Valiuliui – tarsi taip pat, bet su kokia aistra ji būdavo stebima, analizuojama, gretinama su kitu šaliu! Enciklopedi-

nes žinios apie televizijų istoriją, teorijos nuo pamatinio Marshallo McLuhano iki šiandienių realybės šou – ir viskas fiksuojama nenutrūkstamais tekstais – regis, ju, kaip ir Valiulio komentararu, nuomoniu, buvo pilna visa žiniasklaida.

Apie žiniasklaidą ir jos tyrinėjimus geriausiai galėtų papasakoti VU Žurnalistikos instituto studentai, veržęsi į įvairiausias jo paskaitas – jos niekad neapsiribodavo vienu objektu, o būdavo įvairių temų

ir aplink jas besisukančių aktualijų ar asociacijų visata. Entuziazmas – ko gero, tiksliausias žodis, tinkantis Skirmantui Valiuliui ir jo požiūriui į daug ką: jis entuziastringai, su džiaugsmu sutikdavo naują kūrinių, jam, regis, buvo be galio smalsu, kaip toliau plėtotis kokia nors idėja ar ištisa meno sritis, jis buvo atviras bene visiems siūlantiems ir prasantiems. Ir tai nėra tobulumas – kartais tas entuziazmas nužudydavo kritišką žvilgsnį, bet pačiam Skirmantui, regis, buvo svarbiau, kad kažkas kažką daro, kuria, tūria.

Ir jis pats aistringai darydavo tai, ką norėtusi įvardinti „eksperimentais su žiniasklaida“. Nežinau, ar kada bus paviešintas koks nors jo dienoraštis (jei tokis apskritai buvo, bet to visiems norisi iš išsiejusių), tačiau jo pareiškimai apie erotikos muziejų, pornografijos ir prostitucijos legalizavimą (tai – neišduodant savęs, jis iš tiesų buvo savotiškas libertinas), pagaliau savęs eksponavimas kine ir fotografijoje, man regis, nebuvo vien pasiviešinimui. Teoretikas, rašęs apie žiniasklaidą, puikiai išmanė jos mechanizmus, tik neaiškioje rinkoje tarsi

žaidė su ja, ir kai kurie bandymai buvo tarsi teoriniai klausimai „kiek toli – ne per toli?“, ir pats savo iškai kai tapo medijų žmogumi, kartais įpuldamas į pop pasaulį, priimamą su šypsena ir tolerancija. Atlygis už tai – kažin ar apie kurio kito kritiko netekti būčiau išgirdės iš komercinės radijo stoties?

Daugelis kino herojų finaliniuose kadruose žvelgia į jūrą. Man dar vienas Skirmanto Valiulio kadras – iš fotografų seminarų Nidoje. Nepalaujamai kalbėjės rytinėse sesijose, peržvelgės aibes nuotrauką, pasakinės fotografus džiugiu žvilgsniu ir palinksėjimais – ir dar prieš vardinę sesiją su laukiančiu kalbų maratonu – jis, išsimaudęs, vaikšto palei jūrą. Per gerą atstumą nuo kūtų žmonių – laimė, rudenį paplūdimiai tušti. Meditacija, vienuma, atgaunamos jėgos. Žvilgsnis (o gal akys užmerktos, niekas nežiūrės) į jūrą, atskus jai savo kaktą, dar pridengta „romėniška“ šukuosena. Jokių medijų, ir galbūt tai buvo maloniusias jo akiai ekranas.

VAIDAS JAUNIŠKIS

Muzikologijos barų naujienos

Vienuoliktas mokslinių straipsnių rinktinės tomas

Rima Povilionienė

Lithuanian musicology

Lithuanian
musicology

(2000), muzikologė analizuoją slinktį nuo pagarbaus romantiško prisilietimo iki postmodernisto darbo su preparama medžiaga ir įrodo du skirtinges darbo metodus – komponavimą naudojantis stilistiniais F. Chopino muzikinės kalbos kompleksais ir semantinėmis idiomomis (J. Gruodis) bei minimalistinė manipuliavimą „iškarpyta“ F. Chopino kūrinių medžiaga (V. Bartulis).

XX a. pirmos pusės lietuvių muzikos tyrimus pristato Gabrielius Aleknas studija „Vidiniai Vytauto Bacevičiaus muzikos kalbos ryšiai: dvieju kūrinių analize“. Joje remiasi dviem reprezentatyviais šio kompozitoriaus opusais fortepijoniui – „Ketvirtu žodžiu“, op. 31, ir Ketvirtosios sonatos, op. 53, pirmą dalimi. Pasirinktų kūrinių tonacinių ir formų aspektai nagrinėjami integruotu metodu – V. Bacevičiui būdingų muzikos elementų ir komponavimo technikų kontekste. Lauros Kaščiukaitės straipsnyje „Practices muzikos adaptacijos lietuvių neoromantikų kūrboje“ pristatoma intertekstualumo teorija ir jos poslatutu (J.N. Strauso, M. Tomaszevskio, „A la Chopin“ (1920) ir V. Bartulio orkestrinė opusas „I like F. Chopin (Sonata B Min)“

kio, M. Aranovskio, M. Jampolskio ir kt.) siūlomos „svetimo“ ir „savo“ tekstu santykį bei adaptacijų būdų klasifikacijos, taip pat analizuojama nūdienos lietuvių kompozitorų neoromantikų (V. Bartulio, A. Martinaitis, M. Urbaičio, O. Narbutaitės) kūryba, atspindinti inteksto adaptacijos būdus nuo tikrų citatų iki vos atpažistamų stilizacijų.

Lenkų muzikologė Marta Rzepczyńska straipsnyje „Medžiai, muzika ir išraiškos priemonės žvelgiant iš dualistinės perspektivos ir remiantis integraliaja arbor-idea teorija“ gvildena medžio idėjos teoriją, sujungtą su V. Bacevičiaus amžininke Lenkoje – kompozitoriaus Andrzejus Panufniko (1914–1991) – kompozicinėmis intencijomis. Analizės objektu pasirinkusi jo kūrinių „Arbor cosmica“, autorė susitelkia į jo komponavimo technikos detales ir išskelia kompozitoriaus eksplatuotą „trijų garsų lastelės“ idėją.

Šiame numeryje pristatomu straipsniai, aktualizuojantys moderninius tarpdisciplininius muzikos ir kitų sričių tyrimus. Mārtiņo Vilumo studija „Kompoziciniai garsumo ir tembro erdvėlaikio kinezės atpažinimo aspektai“ aptaria svarbiausius tembro ir garsumo (intensyvumo) percepcinio atpažinimo ypatumus ir iškelia erdvės-laiko muzikos kūrybos procesų savoką. Ryčio Ambrazevičiaus straipsnis „Laikas muzikos psychologijoje: nuo „sensorinio momento“ iki formos“ pristato šio

muzikologo plėtojamus kognityvinės muzikos psychologijos tyrimus. R. Ambrazevičius giliinas į esminius muzikinio laiko aspektus, analizuoją įvairių diapazonų trukmės suvokimą bei ritmo ir tempo suvokimo dėsningumus, grupavimo ir metro sąveiką. Pastaruoju reiškiniu jis įtikinamai sieja su atminties struktūra, tipiškais jos lygmenų trukmės įverčiais ir mentalinės informacijos savitumais.

„Lietuvos muzikologijos“ XI tome rasimė ir straipsnių diptichą, tarpant XIX–XX a. pr. Vilniaus muzikinio gyvenimo retrospekyvą. Tai Vidos Bakutytės („Yosefas Weinstainas (Josifas Vinogradovas, 1866–1936): Haskalo siekių raiška vilniečio dainininko kūrybinėje biografijoje“) ir Leonido Melniko („Maksimilianas Steinbergas: likimo ironija“) moksliniai tyrimai. V. Bakutytės straipsnio objektas – Haskalo idėjas atspindintis žymaus vilniečio dainininko Yosefo Weinstaino kūrybos keliais ir veikla turtingoje Vilniaus kultūrinio sambūvio erdvėje. L. Melnikas nagrinėja Vilniuje gimusio ir užaugusio XX a. pirmos pusės Rusijos kompozitoriaus ir pedagogo Maksimiliano Steinbergo (1883–1946) kūrybinę veiklą, remdamasis istoriniais dokumentais rekonstruoją jo ryšius su N. Rimskiu-Korsakovu, I. Stravinskiu, D. Šostakovičiu, pas jį studijavusiais S. Šimkumi, J. Tállat-Halásza, J. Karnavičiumi, J. Žilevičiumi.

Lietuvių muzikologijoje netyriėt mūsų šalies muzikinio paveldo sričių pristato pastarųjų metų Daarius Kučinskio mokslinius tyrimus reflektuojantys straipsnis „Lietuviška muzika pianolai. Šaltiniai ir katalogas“.

Vokiečių muzikologas Helmutas Loosas straipsnyje „Nuo idealybės prie realybės. Paradigmų kaita“ teikia apmystymą apie vokiečius – „poetų ir mąstytojų tautą“ bei mėgina sukurti „realistių istorijos paviekslą“ kaip atsvarą idėjų istorijai.

Etnomuzikologijos tyrimus „Lietuvos muzikologijos“ XI tome atveria Daiva Raciniūtė-Vyčinienė. Straipsnyje „Sutartinių giedojimų tarsi paukščių giesmė: gamtos ir kultūros santykis“ autorė analizuoja XX a. pirmoje pusėje užrašytus sutartinių giedojimo žodinius apibūdinimus, prilyginamus paukščių (gulbių, gervių ir kt.) balsams.

Vaidos Naruševičiūtės straipsnyje „Marcinkonių apylinkių polkos stilius“ struktūrinės analizės metodu tiriamas lokalinius polkos stilius, objektu pasirinkus Marcinkonių apylinkių polką, vietinių žmonių dar vadinančių drabnukę.

Žurnalo recenzijų skiltyje Judita Žukienė pristato ir aptaria Lietuvos muzikos ir teatro akademijos išleistą J. Gruodžio kūrybos tyrinėtojo ir puoselėtojo Algirdo Ambraso sudarytą knygą „Juozas Gruodis epochų sankirtose. Straipsniai. Atsiminimai. Dokumentai“ (2009).

Coro/roco žmogus

Pokalbis su Nacionalinės premijos laureatu Vaclovu Augustinu

Mindaugas Peleckis

2010-aisiais Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatu tapo vienas žymiausių Lietuvos muzikantų, pažystamas ir rintosios, ir roko muzikos gerbėjams – kompozitorius, choro dirigentas, pedagogas Vaclovas Augustinas (g. 1959). Jis aukščiausiu apdovanojimu įvertintas už chorinio meno galių plėtrą ir sakralinės muzikos šiuolaikiškumą. V. Augustino chorinė muzika nuolat atliekama įvairiuose festivaliuose, koncertuose bei chorų konkursuose, yra įtraukta į pedagogines muzikos mokyklų, konservatorijų ir aukštųjų mokyklų programas, o pastaruoju 16 metų skambā visose moksleivių, studentų ir didžiosiose dainų šventėse. V. Augustino kūrinius atlieka geriausieji Lietuvos chorai ir užsienio kolektyvai, juos leidžia žinomos natū ir garso įrašų leidyklos. Nuo 1992 m. V. Augustinas vadovauja Vilniaus savivaldybės chorui „Jauna muzika“, yra nuolat kviečiamas į tarptautinius chorų dirigentų seminarus bei festivalius, chorų konkursų komisijas. V. Augustino vadovaujamas choras „Jauna muzika“ tapo penkiolikos tarpautinių chorų konkursų laureatu, 1993 m. – Europos didžiojo prizo (Grand Prix Europeo) laimėtoju. V. Augustinas nuolat bendradarbiauja su žymiausiais Europos choro meno specialistais, dalyvauja rengiant jų kursus su choru „Jauna muzika“ Vilniuje. Nuo 1995 m. kurai įvyko jau 14 kartų.

Choras „Jauna muzika“ kasmet surengia daugiau nei 60 koncertų Lietuvoje ir užsienyje. Šio kolektivo misija – pasiūlyti klausytojui vertingiausią pasaulinės ir nacionalinės choro muzikos *a cappella* lobyną. Choro koncertinių kelionių maršrutai driekiasi per Europos šalių miestus, kolektyvas koncertavo Kiniijoje, keletą kartų Japonijoje ir Izraeliye. Šalia *a cappella* kūrinių, choro repertuarė daug vokalinės-instrumentinės muzikos. Bene svarbiausia choro „Jauna muzika“ veiklos dalis – lietuvių chorinio meno sklaida pasaulyje. Per koncertines keliones choro programose skamba lietuvių klasikų bei šių dienų kompozitorų O. Balakausko, F. Bajoro, B. Kutavičiaus, A. Martinaičio, M. Urbaičio, V. Bartulio, O. Narbutaitės, N. Valančiūtės, R. Merkelio, R. Mažulio, V. Augustino, G. Svilainio ir kt. muzika. Kolektyvas yra daugelio lietuviškų kūrinių pirmasis atlikėjas, iniciavęs ne vieno naujo lietuviško kūrinių atsiradimą. Nuo 2007 m. V. Augustino iniciatyva ir pastangomis rengiamas kasmetinis jaunuųjų kompozitorų kūrinių chorui konkursas „Vox juvenutis“, kuriam specialiai muziką rašo jaunieji kūrėjai – Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Kompozicijos katedros studentai.

Choras „Jauna muzika“ yra įrašė per 600 pavadinimų muzikos kūrinių Lietuvos radio ir televizijos

fondouose, išleidęs 12 kompaktinių plokštelių.

Reikšmingiausia ir gausiausia Vaclovo Augustino kūrybos dalis – chorinė muzika. Svarbesni kūrinių: „Gloria“ mišriam chorui, sopraniui ir orkestrui (1992), cantata mišriam chorui „Paklauskit vaiko patarimo“ (1984), roko cantata „Rugpjūčio skliautas“ (1990), „RAmoGAtet“ fleitai, tablai, kanklėms, varinių pučiamujų kvartetui (1991), „Scholastinis kvartetas“ (styginių, 1985), Sonata fortepijonui (1987), lietuvių liaudies dainų aranžuotės („Supkit, meskit“, „Treputė martela“, abi 1990), kūrinių chorui: „Hymne a St. Martin“ (1996), „Tėvynė mūsų“ (1999), „Tau bet kokios sutemos šviesios“ (2000), „Lux aeterna“ (2004), „Iam te solum amo“ (2006), „Anoj pusėj Dunojelio“ (2006), „Tykus tykus“ (2010), „Journey of the Magi“ (2010).

Vaclovas Augustinas yra grojės klavišiniais, kūrės bei aranžavės muziką progresyvio roko grupėje „Saulės laikrodis“. 1987–1990 m. V. Augustinas muzikavo roko grupėje „Antis“. Grupei vėl pradėjus groti, V. Augustinas toliau tęsia ir savo roko epopėją.

Sveikinu Jus pelnius Lietuvos Nacionalinė kultūros ir meno premiją. Kaip jaučiatės? Ką ji Jums reiškia?

Pirmom dienom, kai sužinojau, jaučiau pakilią euporią, lyg būčiau laimėjės kažkokias lenktynes. Oho, tiek pinigų niekada neturėjau! Pirmaisiai pasigyriau savo mamai. Paskui studijavau gavusiuji ir ne-gavusiuji sąrašą. Nustebau sulaukęs tiek daug pasveikinimų – iš artimų ir iš „tolimų“ žmonių. Paskui euporia praejo – pradėjau galvoti, kad valstybė mano atžvilgiu įvykdė kažkokį mistinį teisingumą. Iš kai kurių nuogirdų supratau, kad Nacionalinė premija skirta komitetas dirbo labai atsakingai, kruopščiai, sažiningai ir nepaperkamai (!) – todėl jo sprendimui ypač didžiausiai, iš esmės didžiausiai valstybe... Po to sekė „pasižiaugimo valandėlės“ su artimaisiais ir kolegomis – Kompozitorų sąjungoje (ypač dėkingas Mildai Čiužaitėi ir pirmininkė Zitai Brūžaitėi), „Jaunos muzikos“ biure, „Antyje“ kartu su Šarūnu Naku ir Jūrate Katinaite, PVU meninio ugdymo katedroje. Dar laukia vakarėlis su „Jaunos muzikos“ dainininkais, tiek reikia sugalvoti šventės scenarijų. Kartais dar aplanko tokios mintys išdavikės, kad lyg ir nėra ko plėšytis, juk aukščiausias įvertinimas jau gautas... Skubu sudrausminti save – juk reikia senatvei užsidirbti – ne tiek pinigų, o nusipelnyti garbingos ir ramios mirties, laikui atėjus.

Dar kartais pasvarstau, kokį atgarsį turės ta mano premija aplink mane – iš choro pasailio esu tik antrasis taip aukštai įvertintas (pirmasis – Petras Bingelis), o roko pasaulyje, ko gero, pirmasis (jeigu nesiesi-

me Vytauto Kernagio su roku). Tikiuosi, kad tokis choro ir roko (coro/roco) žmogus įvertinimas bent truputį kilstelės choro prestižo rokei, kitų kultūros žmonių ir kultūros valdininkų akysė, o roko prestiž – choro žmonių ir aukščiau minėtuju akysė.

Ką kuriate šiuo metu?

Labai daug savęs atidavau rašydamas paskutinį savo kūrinių „Jour-

raklasio Stasio Sasnausko vyresnysis brolis turėjo juostinį magnetofoną ir nežinia iš kur gaudavo naujausius „The Beatles“ įrašus. Kasdien po pamokų eidavom ir klausydavom. „Bitlai“ užbūrė, apkėrėjo. Vėliau buvo „Led Zeppelin“ ir visa kita. Rokas paliko įspaudą visam gyvenimui.

Kaip menate roko maršus ir Atgimimo dienas?

me, ištikimybės baime, nesavanadiškumo baime, vidinės drausmės, pralaimėjimo, kritikos baimėmis – o, kiek demonų okupantų! O kiek dar nepaminėjau! Taigi – yra prieš ką maištauti.

Kokį savo kūrinių laikote labiausiai vykusių?

Labiausiai vykusių laikau „Lux aeterna“ dylikos balsų chorui. Kūrinių parašytas 2004 m. „Gaidos“ festivalio užsakymu; vėliau buvo pripažintas geriausiu 2004 m. lietuvių muzikos kūriniu chorinių kūrinių kategorijoje, o 2010 m. atrinktas tarptautinės komisijos ir atliktas prestižiniame Tarptautinės šiuolaikinės muzikos draugijos (ISCM) Pasaulio naujosios muzikos dienų festivalyje Sidnėjuje, Australijoje.

Ką dar norėtumėte sukurti, kokios kūrbinės svajonės dar neigvendintos?

Kalbant apie darbą, tai norėčiau sukurti kitokį savo užimtumo tvarkaraštį. Dabar jis atrodo maždaug taip: 45 proc. – darbas su chorū, 35 proc. – dėstytojavimas, 10 proc. – kūryba, 10 proc. – kita. Labai norėčiau, kad kokiu 50 proc. mano energijos tekėtų kūrybai. Tuomet ir kūrbinės svajonės bus įgyvendintos, pavyzdžiu, per 10–15 metų prirašyti komerciškai sėkminges kūrinių, honoraras už kuriuos leistų ramiai sau mėgautis visais gyvenimo rudens priviliumais.

Viena žaviausių Jūsų, kaip „Anties“ muzikos kūrėjo, savybų – surrealistas. Kokį matote šiuolaikinį pasaulį?

Man neįdomus šiuolaikinis pasaulis, man įdomus pasaulis apskritai, kurį matau tokį, kokį ji išgyvenu – keičiasi mano būsenos, keičiasi ir pasaulis. Man pasaulis – keliai, man pasaulis – upė.

Kas Jus labiausiai įkvėpia kurti?

Nemoku rašyti muzikos be vidinės motyvacijos. O kas ją pakursto – nežinau, gal tas mano išgyvenamas pasaulis. Beveik nieko negaliu pradėti, juolab užbaigtį, jei nesuprantu, kodėl aš turiau tai daryti, jeigu nejaučiu, kad mano kūryba kyla iš meilės.

Ar esate kantrus kūrėjas, po truputėlį konstruojantis savo kūrinį, ar rašote muziką prisėdės vienu kartu?

Kūriniu idėjos nėštumo laikas priklauso nuo būsimo vaisiaus dydžio, svorio ir gelmės. Vėliau dirbu labai kantrai, pedantiškai ir beprotiskai reikliai sau.

Kokią matote Lietuvos roko praeitį, dabartį ir ateitį?

Praeitis šlovinga, dabartis apgalėtina, ateitis – mirtis.

Ačiū Jums. Linkiu visokeriopos sėkmės ir sveikatos!

ney of the Magi“ „Gaidos“ festivaliui – dabar kol kas nerašau nieko.

Kuo šiuo metu gyvenate?

Galima suprasti, kuo aš šiuo metu gyvenu, labai atidžiai išskaičiuojant T.S. Eliot oeilėraštį „Išminčių keliionis“, pagal kurį parašau minetą kūrinių. Esu vertybų perkainavimo kryžkelėj, dabar man labiau rūpi ne kokie nors kūrbiniai planai, o mano dvasinė sveikata. Dievas davė burną – duos ir maisto, o proto, sažinės ir jausmų higiena reikėtų pasirūpinti pačiam. Nacionalinė premija šiuo atžvilgiu nei trukdo, nei padeda.

Akademinėi publikai esate labiau žinomas kaip chorvedys, dėstytojas, kompozitorius, roko gerbėjams – kaip grupės „Antis“ narys. Kaip suderinate du, atrodo, nesuderinamus polius? O gal tik atrodo, kad rokas toli nuo klasikos?

Jau senai susigvenau su tuo, kad esu tam tikra prasme, o gal ir iš esmės, dvi(tri)veidis, arba, jei norite, įvairiapusis, takus kaip vanduo: čia rimtas akademinis muzikantas su solidžiu išsilavinimu (du diplomai, aspirantūra), o štai, žiūrek, ryškai nugrimuotas rokeris („Saulės laikrodis“, „Antis“); čia rašau „Lux aeterna“ – čia instrumentuoju „Mareca“ simfoniniam orkestrui; čia kompozitorius – čia dirigentas; čia LMTA dėstytojas – čia meditacijos kursų studentas; čia girtuoklis – čia abstinentas.

Gal galėtumėte prisiminti, koks buvo Jūsų pirmas susidūrimas su roko muzika? Kada tai įvyko?

Taip, prisimenu. 1968–1969 m., man buvo maždaug 9 metai; bend-

Atmintin giliai įsirėžęs pirmojo Roko maršo pirmasis koncertas Vilniuje, Kalnų parko stadione. Tai buvo pirmasis stadioninis roko koncertas Lietuvos istorijoje! Rokas stadione – iki tol tai galėjom matyti tik nuotraukose ar filmuose iš Vakarų pasaulio. Net virėjau iš jaudulio ir džiaugsmo – jau kvėpėjo laisve. Ar tikrai tuomet ore tyrojo tam tikra revoliucinė nuotaika? Tikrai tyrojo, ore virėjo, ausyse gaudė, brendo maištasis prieš nelaisvę, brendo pasipriešinimas okupacinei, svetimai santvarkai, režimui, jeigu norit stipriaus. Apie visa tai ir prirašyta, ir prikalbėta labai daug. Daug kas išsimiško, bet kai kas neįsitrins turbūt niekada. Tas kai kas man – tai santykis su baime. Kur buvo mano drąsos ribos? 1987 m. groti Kalnų parko stadione nebijoja, o tą pačią vasarą, rugpjūčio 23 dieną, eiti į mitingą prie Mickevičiaus paminklo – bijojau; 1988 m. vežti iš Italijos pilną lagaminą Naujojo Testamento ir istorinių knygų apie Lietuvos partizanus nebijoja, o prisisegti ženklielį su trispalve einant miestu į didžiųjų mitingų Vingio parke – bijojau; pasmeigtį ant vienies prie Seimo sovietinį karinį bilietą nebijoja, o eiti prie TV bokštoto, kur burzgė tankai, – bijojau... O kažkam drąsos ribas nubrėžė tik T-54 vilkras.

Ar dabar ji taip pat juntama?

Klausimas tokis – ar yra šiandien prieš ką maištauti? Santykis su baime man tebėra aktualus. Tik anuomet reikėjo dorotis su išorinės grėsmės baime, o šiandien tenka grumtis su savo vidinėmis baimėmis – tiesos baime, ligos baime, skurdo bai-

Monblano papédėje

NUOTRAUKA IŠ ASMENINIO V. AUGUSTINO ARCHYVO

Nebaigta pjesė čigoniškai armonikai

Panevėžio J. Miltinio dramos teatro gastozių Vilniuje inspiruoti apmąstymai

Konstantinas Borkowski

Kai šis rašytojas bus publikuotas, nuo trumpų J. Miltinio teatro gastozių sostinėje jau bus praėjusi daugiau nei savaitė. Kas išskico atminty? Kokius naujus sceninius potyrius šis įvykis padovanėti sostinės publikai? Kokiu minčių ir apmąstymų sukelė pastarasis trumpas teatro iš Panevėžio vizitas? Istaigos, kuri yra mūsų teatro legenda ir kuri vienintelė gali didžiuotis legendos vardu. Var- du asmenybės, suteikusios impulsą visam mūsų teatro menui ir daugeliui tų mūsų teatro menininkų, kurie net nebuvę turėję kūrybinio kontakto su Maestro. Taisai vardas tiesios įpareigoja teatrą būti meniniu reiškiniu. Tai – nelengvas likimas.

Šio likimo dramatizmą komplikuoją dar ir tai, kad Panevėžio teatro trupėje yra aktorių, kurie su Maestro ir bendravo, ir bendradarbiavo. Būtent ši aplinkybė, manyčiau, ir nulémė, kad iš visų mūsų teatrų, išgyvenančių nelengvus laikus, pirmasis sukilo būtent J. Miltinio. Sukilo iš vidaus, kas daro jam garbę (juk galėjo romiai sau tūnoti dar ne vienus metus). Ir liko nesuprasistas (bent jau daugumos teatralu). Jeigu šios gastozių ir turėjo kokią papildomą prasmę – nežūrint formaliosios, tai tikriausiai ji tokia ir buvo: noras būti suprastiems.

Nesenai teko matyti, kaip per vieną televizijos laidą režisierius Rimantas Tuminas, taršomas dviem rusijos televizijos „skalikų“, formulavojam, kuo, jo nuomone, ypatingas jo vadovaujamas J. Vachtangovo teatras Maskvoje. Pasakė maždaug taip: šio teatro prigimtis – „skausmingas paukščio skrydis, skrydis per skausmą“.

Teatras su savo tradicija ir legenda (o dar ją besipuikuojantis) – toks teatras visuomet turi saviąjį unikalųjį teatriskumo prigimtį. Toji prigimtis kaip stebuklinga aura gaubia teatro žmones, jų lankančią publiką, ir visa, kas su juo susiję. Publikai ei-nai į tokį teatrą būtent susitiki su šia unikalia jo prigimtimi, atpažinti ją aktorių veiduose, balsuose, dramose ir istorijose, kurias stebi jo scenoje. Ir jeigu geri žiūrovai norai neranda realaus atgarsio, jie nusivilia.

Kartą vienas žmogus apsilankė namuose, kur prabėgo jo vaikystė ir kur jis nesilankė keliausdešimt metų. Tuose namuose jau seniai gyveno svetimis žmonės, viskas buvo kitaip perstatyta ir suremontuota, ir nebuvę nė mažiausios detalės, kuri svečiuu primintų jo praeitį. Bet jis nenurimo, ieškojo kokių nors pėdsakų, ir galiavaisiai vienoje kerteleje pastebėjo prie vamzdžio palubėje išlikus senos virvelės gabalėlį. Tai buvo balionėlio, kurį jam vaikystėje per šventę padovanėjo tėtis, raištelio liekana. Ir tos virvelės pakasko, kad žmogus išeitų iš to buto laimingas. Nes jam pavysko rasti tai, ko jis tikėjosi.

Taigi žiūrovai, ateinantys į J. Miltinio teatro spektaklius, taip pat ieš-

„Meilės eliksyras“

NUOTRAUKA IŠ J. MILTINIO TEATRO ARCHYVO

ko tos „virvelės“ – jo ypatingojo teatriškumo pėdsakų. Šis unikalus teatriškumas visai nėra panašus į „skausmingą paukščio skrydį“. Bet skausmo tame būta ne mažiau, nei jaučia vachtangoviečiai. Išdrįščiau įvardytį ją kaip skausmingą, kryptinę, aistringą ir netgi fanatišką provincialumą iš savęs gujimą. Kaip Čebochas teigė, kad visą gyvenimą gujo iš savęs verga, taip Miltinis savo teatrine kūryba gujo iš savęs, mokinį ir publikos tamsųjį provincialumą, miesčionišką mąstymenos siaurumą, meninės beskonybės ydingumą. Jam buvo bepigu – prisunkęs meno syvų ir pačeliusi kūrybos azarto Paryžiuje, tuomet viso pasaulyo menų metropolijoje.

Dabar visi, kalbantys ar rašantys apie Panevėžio J. Miltinio teatrą ir jo problemas, nesidrodėdami kartojāsi ir linksniuoja terminą „provincialumas“ – kas yra taip pat laiku ir vietoje, kaip balsu vis rėkti žodį „virvė“ pakaruočlio laidotuvėse. O iš tiesų – kas yra ta provincija ir kuo ji bologesnė už metropoliją? Pirma, metropolija visuomet yra maža, o provincija gerokai didesnė. Antra – metropolija negali būti, tiesiog negali egzistuoti be provincijos. Trečia, provincija visuomet maitina metropoliją – taip pat (ir ypač) idėjų plotinėje.

O prieš kokius provincialumo demonus taip kovojo Maestro, kadaise kurdamas modernių europietiškų standartų teatrų užkampyje, koks tuomet buvo Panevėžys? Kad tai iki galio suprastum, derėtu prisiminti vius J. Miltinio Panevėžyje sukurtais spektakliais. Išigiliinti į ju esmę, idėjas, išsimoninti visus tuomet per repeticijas pasakyti žodžius. Taip ir buvo kurta toji aura, toji legenda, toji unikali teatrališkumo prigimtis. Visa tai yra nepasakomai vertinga, ir to neįmanoma taip lengvai užmirštinti, vienu brūkšniu užbrauktinti...

Ir štai publiką vėl renkasi į panevėžiečių teatralų spektaklius – šiuo atveju į Nacionalinio dramos teatro scenoje rododus nuaujasis Panevėžio J. Miltinio teatro pastatyms: Saulius Varnas režisuerotą Henriko Ibseno drą „Kai mes mirę nubusim“ ir Arvydo Lebeliūno pastatymą „Meilės eliksyras“ pagal Peterio Shafferio tragikomediją „Leticia ir žolelių trauktinė“.

Be abejonių, visi žiūrovai – ir ne reiklūs teatrinių reginių mėgėjai, ir

rafinuoti profesionalai – iš esmės nesieja būsimų olimpiinių žaidynių statybas Londone? Ypač „sužavėj“ dvi scenografijos detalių, hipertrofota žuvies galva ir uodega, atskirai styranties iš scenos plokštumos tarsi iš vandens. Galima būtų suprasti, jeigu tai būtų ne spektaklis, o sakykime, televizijos šou, kurio pagrindinis rėmėjas yra žuvies konservų gamintojas. Bet teatras – ne televizija, ir Peteris Shafferis yra ne Kazys Saja, ne Liudmila Petruševskaja ir netgi ne broliai Presniakovai. Beveik klasikinės anglų komedijos tekstą, kupiną vaidybinių tipų, groteskių situacijų ir psichologinių paradoksu, statytojas čia pateikia tarsi socrealizmo laiką gamybinę pjesę apie „gero“ kovą su „dar geresniu“.

Persono ž kostiumai (jų ne vienais ir ne du, jie su istorinėmis detalėmis) taip pat tiktų televizijos šou, o ne vaidinimui, kur rodomi konkretūs socialiniai tipai ir charakteriai (kostiumų dailininkė Tatjana Semionova). Nuolat skambanti muzika (kompozitorius Antanas Jasenka), tarsi orų prognozės laidų fonas, atpalaiduoja ir nuteikia komfortūkai. Bet anaipolt ne visos išvardintos (ir kitos, kurių net nesinori varant) statytojo ir jo komandos nuodėmės yra didžiausia spektaklio katastrofa...

Absoliučiai nesuprantu tų žiūrovų, kurie ižvelgia kažkokį sceninių dorybių vertindami tai, ką scenoje daro aktorė Inga Talušytė. Nežinau, iš kokių teatrinių platibių ji atkeiliavo į J. Miltinio teatro sceną ir kas ją mokė scenos amato. Akivaizdu, kad savo amątą ji savotiškai išmauno. Ir tas jos demonstruojamas teatrinių vaidybos menas yra tiek pat menas, kiek čigoniška armonikos muzika yra klasikinė kamerinė muzika. Visa ta fizinė ekvilibrystika ir fiziologinių natūralizmas, kurį scenoje nuo pat pirmų akimirkų demonstruoja aktorė, tiesiog numaria realų draminių vyksmą. Kai ši Leticijos vaidmens atlikėja yra scenoje ir joje kažką daro – be jokios vidinės motyvacijos gestikuliuoja, intonuoja, šokinėja ir pozuoja, – joks kitas normalus vyksmas tam pa neįmanomas, ir visų kitų personažų buvimas greta jos tampa beprasmės. Kadangi kiekvienu savo žodžių Talušytė iliustruoja gestais, tai nuo pat pradžių praktiskai neįmanoma suprasti, apie ką jis šneka. Aktorė Talušytė tampa pagrindine ir visa apimančia spektaklio dominante, ir jai įkandin tekstą judesiai, gestais ir defiliavimu iliustruoja ir šešių statistų grupėlę. Tekstą iliustruoja ir dekoracijos (kol nevirsta niekuo nemotyvuota televizine fantasmagorija), iliustratyvi ir Antano Jasenkos muzika. Trumpiau ar ilgai šalia pagrindinio vaidmens atlikėjos scenoje pasirodė vyresnės kartos aktoriai Ligita Kondrotaitė, Laimutis Sėdius, Vytautas Kupšys savo adekvatumu ir motyvuota scenine elgsena be ypatingų pastangų

kaip statybinis kranas. Galbūt tai turėtų reikšti būsimų olimpiinių žaidynių statybas Londone? Ypač „sužavėj“ dvi scenografijos detalių, hipertrofota žuvies galva ir uodega, atskirai styranties iš scenos plokštumos tarsi iš vandens. Galima būtų suprasti, jeigu tai būtų ne spektaklis, o sakykime, televizijos šou, kurio pagrindinis rėmėjas yra žuvies konservų gamintojas. Bet teatras – ne televizija, ir Peteris Shafferis yra ne Kazys Saja, ne Liudmila Petruševskaja ir netgi ne broliai Presniakovai. Beveik klasikinės anglų komedijos tekstą, kupiną vaidybinių tipų, groteskių situacijų ir psichologinių paradoksu, statytojas čia pateikia tarsi socrealizmo laiką gamybinę pjesę apie „gero“ kovą su „dar geresniu“.

Persono ž kostiumai (jų ne vienais ir ne du, jie su istorinėmis detalėmis) taip pat tiktų televizijos šou, o ne vaidinimui, kur rodomi konkretūs socialiniai tipai ir charakteriai (kostiumų dailininkė Tatjana Semionova). Nuolat skambanti muzika (kompozitorius Antanas Jasenka), tarsi orų prognozės laidų fonas, atpalaiduoja ir nuteikia komfortūkai. Bet anaipolt ne visos išvardintos (ir kitos, kurių net nesinori varant) statytojo ir jo komandos nuodėmės yra didžiausia spektaklio katastrofa...

Absoliučiai nesuprantu tų žiūrovų, kurie ižvelgia kažkokį sceninių dorybių vertindami tai, ką scenoje daro aktorė Inga Talušytė. Nežinau, iš kokių teatrinių platibių ji atkeiliavo į J. Miltinio teatro sceną ir kas ją mokė scenos amato. Akivaizdu, kad savo amątą ji savotiškai išmauno. Ir tas jos demonstruojamas teatrinių vaidybos menas yra tiek pat menas, kiek čigoniška armonikos muzika yra klasikinė kamerinė muzika. Visa ta fizinė ekvilibrystika ir fiziologinių natūralizmas, kurį scenoje nuo pat pirmų akimirkų demonstruoja aktorė, tiesiog numaria realų draminių vyksmą. Kai ši Leticijos vaidmens atlikėja yra scenoje ir joje kažką daro – be jokios vidinės motyvacijos gestikuliuoja, intonuoja, šokinėja ir pozuoja, – joks kitas normalus vyksmas tam pa neįmanomas, ir visų kitų personažų buvimas greta jos tampa beprasmės. Kadangi kiekvienu savo žodžių Talušytė iliustruoja gestais, tai nuo pat pradžių praktiskai neįmanoma suprasti, apie ką jis šneka. Aktorė Talušytė tampa pagrindine ir visa apimančia spektaklio dominante, ir jai įkandin tekstą judesiai, gestais ir defiliavimu iliustruoja ir šešių statistų grupėlę. Tekstą iliustruoja ir dekoracijos (kol nevirsta niekuo nemotyvuota televizine fantasmagorija), iliustratyvi ir Antano Jasenkos muzika. Trumpiau ar ilgai šalia pagrindinio vaidmens atlikėjos scenoje pasirodė vyresnės kartos aktoriai Ligita Kondrotaitė, Laimutis Sėdius, Vytautas Kupšys savo adekvatumu ir motyvuota scenine elgsena be ypatingų pastangų

parodo savo artistinį pranašumą. Bet ir jie netrukus priversti trauktis į šešelį, nes visą vaidybos erdvę užkariauja Talušytė. Režisierius čia akivaizdžiai nusizengė pagrindiniams sceninės bendrystės ir bendradarbiavimo dėsniniui: nedaryti nieko tokio, kas aktoriaus buvimą scenoje paverstu gedingu ir skandaliniu beprasmišku. Maža to, jis, regis, ir pats įtikėjo, kad tokis absurdus (nemeninė prasme) aktorių egzistavimas spektaklyje yra dorybė, ir netgi pabandė tuo įtikinti kitus spektaklio dalyvius. Deja, tenka konstatuoti, kad pagrindinio Leticijos vaidmens atlikėjos atveju jam tai pavyko šimtu procentu.

Prieš kelis dešimtmecius mūsų teatru scenas alino socialistinius realizmas, o per šiuolaikinę mūsų sceną ritasi banga naujo beprasmišku užkrato, kurio pavadinimas yra televizinius fantasmagoriškumas. Jis apima ir režisūros, ir scenografijos, ir aktorstės sferas. Bet visų būgiausia, kad jis visiškai iškreipia teatru ir publikos bendravimo pobūdį, užurpuoja teatro meno nišą visuomenės sąmonėje, atgraso nuo teatro vertingiausiai publikos dalij ir ugdo žiūrovą, kurio suvokimas apie teatrą iš esmės iškreiptas – tai tik dar viena pramoga, beprasmišku leidimo vieta.

Ir tai būdinga ne vien J. Miltinio teatru, tiesiog šis garbus teatras sugebėjo praturtinti mūsų patirtį ir savo repertuarą ypač rafinuotu televizinio fantasmagoriškumo parodžiu. Tai „Meilės eliksyras“.

Lūdnai paradoksalu, kad ir J. Miltinio teatro „senas vilkas“, patyręs režisierius Saulius Varnas, imdamasis H. Ibseno „Kai mes mirę nubusim“, praktiskai nuėjo tuo pačiu keliu. Tai ypač apmaudu, nes jo komandoje – tokie patyrę scenos profesionalai kaip scenografas Marius Nekrošius ir kompozitorius Faustas Latėnas, pagrindinio vaidmens atlikėjas, Panevėžio scenos veteranas Albinas Keleris. Pirmosios S. Varno spektaklio akimirkos, palyginti su išvar karėse iškentėtu „Meilės eliksyras“, nuskamba kaip atgaiva sielai: atrodė, kad čia bus tikro teatro. Stilinga scenografija perteikia spektaklio atmosferą – širma-objektas atspindi šiaurės pašvaistę, primena ledkalnį. Už jos – vaidybinius podiumus efektinėmis personažų pasivaikščiojimams šviešus spinduliuose. Fausto Latėno muzika – kaip visuomet geraja prasme nepastebima ir suteikianti spektakliui daugiau prasmės nei įprastinius foninius skambesys.

Bet tuo spektaklio dorybės ir bai-giasi vos prasidėjusios. Apie gerą režisūrą sakoma, kad ji sugeba dramaturgiją pakylėti į aukštėsnį prasminį ir dvasinių lygi, o režisierius Saulius Varnas pasielgija su Ibseno pjese priešingai: jis ją „nuleidžia“ į žemesnį lygi. Jo spektaklio Skulptorių (Albinas Keleris) tampa šiuolaikinio skustagalvio tipą su ap-

Šaltasis kalnas šokio scenoje

Vyčio Jankausko šokio spektaklis „Liepsnos virš šaltojo kalno“

Goda Dapšytė

Gruodij ir sausį „Menų spaustuvėje“ įvyko jau dešimtojo Vyčio Jankausko šokio teatro spektaklio premjera. Šikart choreografas pasirinko kiek komplikuotą pavadinimą „Liepsnos virš šaltojo kalno“, kuris, tiesą sakant, pirmiausia asocijuojasi su Anthony Minghellos filmu, nors, pasak spektaklio kūrėjų, „Šaltasis kalnas“ – tai žmogus su savo paties apsisprendimais ir pasiryžimais. Tai jau trečias iš eilės choreografo darbas, nagrinėjantis vidinio, dvasinio žmogaus pasaulio užkaborius, tačiau „Žinioje“ (2007) ir „Budėjimuose“ (2008) dominavo moteriška energija, o „Liepsnosse virš šaltojo kalno“ – vyriška. Greta paties choreografo čia pirmą kartą šoka Tautvilas Gurevičius ir Rūta Butkus, naujomis spalvomis papildydami ir spektaklį, ir savo pačių kūrybines biografijas.

Baltos grindys ir sienai scenoje formuoja išgrynius erdvės pasaulį, tarsi uždarą su išore nesusiskiančią sistemą. Sieną, nuo kurios sunkiai atitrūksta ir prie kurios vis gržta visi trys šokėjai, čia vertėtų

sieti daugiau su savęs ribojimu, o ne su kliūtimi, saugiu prieglobščiu, o ne grėsme. Sienos, kurias mėgina pramušti šio spektaklio veikėjai – jiems prieš akis, ir jos, nors perrengimos, yra sunkiai nugalimos; jos tiek pat išorinės, kick ir vidinės, galinčios paskatinti ir nusivylimą savimi, ir kapituliaciją.

„Liepsnos virš šaltojo kalno“ itin muzikalus spektaklis – tame į vieną visumą pavyko sujungti postroko grupių „Mono“ (Japonija), „Set Fire to Flames“ (Kanada) ir Lietuvos

„Liepsnos virš šaltojo kalno“

M. ALEKSOS NUOTR.

džiazo scenos *enfant terrible* tituluojamą Juozo Milašiaus kompozicijas. Be to, choreografinės spektaklio dalys konstruojamos tarsi trijų dalių reprizinė forma, o jei pasitelkime literatūrinius terminus – kaip žiedinė kompozicija. Choreografija atliekama pasitelkiant kanono principą, tad ir vėl – kartojimas. Taip nuolatiniai pasikartojimais įtvirtinama dominuojanti tema, o kontrastas tarp viduriniosios ir ją įreminančių dalių tik dar labiau ją pabrėžia. Tačiau V. Jankauskui bū-

dinga tolygi judesių tēkmė, nors ir palaikant *piano-forte* dinamiką dėl kartojimo, pasirinkto kaip viena pagrindinių priemonių, vis dėlto ilgaijiui pradeda kurti ne tik konkretių būseną, bet greta – ir monotonijos pojūti. Kartojimu įtvirtinant kombinacijas choreografui pavyko pasiekti formas grynumo ir išvengti nereikalingo blaškymosi choreografinėse temose, o kartu privertė pasigesti kiek didesnės judesių lekšikos įvairovės.

V. Jankauskas yra linkęs savo kūriniai sieti su grynuoju šokiu. Jei sekime vien judesių piešinį, ar, kitaip tariant, estetinį jo spektaklių aspektą, su tuo sunku nesutikti. Tačiau vienas iš pagrindinių grynojo šokio bruožų – prasmų kūrimo būtinybės atsakymas. Tuo tarpu vienė dramaturginė „Liepsnų virš šaltojo kalno“ sąranga byloja apie ištisines prasmų sekas, taip atitoliandama jas (kas savaime nėra blaugai) nuo grynojo šokio principų.

Juodais klasikiniai Jolandas Imbrasienės kurtais kostiumais vilkintys šokėjai kiekvienas savaip įkūnija tą pačią būseną, kitaip tariant, atskleidžia skirtinges požiūrio taš-

kus. V. Jankausko vidutinio amžiaus vyras pirmiausia čia siejasi su ramybė, vėliau su nusivylimu ir susitakymu, T. Gurevičiaus jaunas vyras veržlūs, linkęs nepaisyti aprabojimui, tad jo judesiai retsykiais „netyčia“ kyla už choreografinio piešinio ribų, o R. Butkus moteris čia atstovauja ne tik emocijas, bet ir suvaldytą maištą. Idomu tai, kad T. Gurevičius, kurio šokio vaidmenis paprastai galima įvardyti kaip nuosaikius, čia pasirodo kupinas energijos, o R. Butkus, pasižyminti kaip itin emocionali šokėja, V. Jankausko spektaklyje sėkmingai išnaudoja pažabotą jausmingumą, kurdama vidinio pasipriešinimo įvaizdį. Taigi greta kiek netaisyklingo trio kanono įvedamas dar ir variacijos prieskonis.

„Liepsnos virš šaltojo kalno“, kaip ir kiti pastarojo meto V. Jankausko spektakliai, nesiekia stebinti atlirkimo technikos aukštumomis, judesių junginių viražais ar netiketomis temų traktuotėmis. Tačiau suteikia itin retą galimybę išgyventi scenoje kuriamą būseną, kartu pasimėgauti išgryninti ir subtiliu jūdėjimu bei aukšta judesio kokybe.

ATKELTA IŠ 4 PSL.

dribusu brezentiniu kostiumu ir „kilerio“ megzta kepuraite, ojo mylimoji Maja Rubek (Toma Razmislavičiūtė) – tipiška šiuolaikine „blondine“, tik persidažiusi į brunetę, su blizgančiomis pėdkelnėmis, erotiškais šortukais, neturinčia kompleksų bendraujant su vyrais. Šiam lyčių bendravimui be kompleksų spektaklyje atsiekta nemažai akcentų ir išraiškos priemonių, iš kurų išskyrta dviratis tandemas, abieju išsimylėjelių azartiskai minamas nepajudant iš vienos. Toks dvivietis dviratis, stovintis vietoje, ledų platybėje, negali turėti jokios kitos funkcijos, išskyrus išsimylėjelių energijos eikvojimą, tai logiškai jis ir yra taip suvokiamas, konstatuojant perdėm neproporcinq šio aspekto akcentavimą. Ypač turint galvoje, kad pjesė vis dėlto Ibseno, o ne Alessandro Baricco, ir netgi ne Lauros Sintijos Černiauskaitės.

Statytojas pasirenka sceninio cirko žanrinį principą, apgvendindamas siužeto plotmę „tikromis“ baltoiomis meškomis, kurios aktyviai dalyvauja kasdieniame intymiaime pagrindinių personažų gyvenime ir kurias atsicit medžioja kailiai pasidabinęs kriokiantis medžiojotas Ulfheimas (Evaldas Stokė). Taigi romantišką Ibseno dvasios pakylėjimą, užkoduočią pjesę, režisierius traktuoją kaip šiuolaikinį ekstremalinių kurortinių meilės trikampį tarp sensančio skustagalvio, dažytos blondinės ir medžiojančio vietinio mafiozo. Jokių užuominų apie pjesės teksto „pakylėjimą“.

Bet galutinai visas kortas supainioja abiejose spektakliuose soluojanti (tarši šios gastrolės būtų jos nefisfas) aktorė Inga Talušytė (čia ji

vaidina fatališką Skulptoriaus meilę Irene). Egzaltuotos pozos ir judesiai, kiekvieno žodžio iliustravimas šūkavimais ir gestais, naturalistinės pozos – visa tai bemat sunaikina bet kokios lig tol lipdytos sceninės istorijos prasmę ir bendro draminio vyksmo perspektivą. „Čigoniška armonika“ ir vėl užgožia kulkų styginių kvarteta, bandžiusi neįmantriai sugroti klasikinį kūrinį...

Apskritai mūsų profesionalių teatrų scenose vis opesnė darosi saviveiklos išskverbimo problema. Čia, ko gero, prasminga paminėti ir tarpinę profesionalumo gradaciją, įvardintiną kaip „sceninė tauto-dailė“. Neturiu jokios intencijos įzeisti ar sumenkinti mūsų tautodailinkus, tarp kurių yra daug labai talentingu menininkų, bet esti ir nemažai komercinių amatinių. Tėatrinių scenos „tautodailininkais“ įvardinčia tuos aktorius amatiniukus, kurie savo komercinės (tiksliau – televizinės) patirties igūdžius ir sceninio egzistavimo taisyklės be jokių transformacijų ir skrupulų mėgina perkelti į teatro sceną kaip pagrindines taisyklės ir visa gelbstinčia panacėją. Tai nešokiruoja tos publicos dalias, kuri ipratusi bergždžiai leisti laiką prie televizijos ekranų, stebėdama visokius „darom“ štaip va ir va kaip“. Bet yra ir tokiai, kurie po šiu sceninių „procedūrų“ jaučiasi elementariai estetiškai išprievar-tauti. Ir tuomet epitetas „provincialis“ yra, ko gero, pats svėlniausias.

Panėvėžio J. Miltinio teatras atvyko į Vilnių pirmųjų savo trumpų gastrolių po to, kai teatro vairą perėmė patyrę režisierius, legendinio Jurijaus Zavadskio mokinys Romas Vikšraitis. Perėmė tuo metu, kai vienės tapo akivaizdu: šlovingiausias mūsų teatras sunkiai serga. Tad

kokis buvo šiu gastrolių tikslas, koks patos? Be natūralaus žiūrovų noro išvysti naujus panevėžiečių sceninio meno pavyzdžius, visiems buvo smalsu, kaip šis teatras per kūrybą mėgina ropštis iš jų ištikusios ligos gniaužtų. Kad paremtų jį savo dėmesiu ir kartu pasimokyti. O ką mes išvydome?

Pamatėme, kad J. Miltinio teatras atvyko į sostinę ne pasididžiaugti savo kova su jি (kaip, beje, ir kitus mūsų teatrus) kamuojančia kūrybine liga; jis atvyko pademonstruoti mums pačią ligą.

Niekas jau nesitiki, kad J. Miltinio teatrui vadovauti vėl ateis koks nors paščelęs „minininkas egzorcistas“, padėsiantis išsivaduoti iš judo, sielą ardančio, proletariškojo provincialumo užkrato. Niekas taip pat nesitiki ir gydytojo, kuris stebuklingai teatrat pagydydys. Gerai būtu sulaukti bent jau sanitario.

Naujieji teatro lyderiai – teatro vadovas Romas Vikšraitis ir meno vadovas Rolandas Atkočiūnas – yra nusipelnę ir komplimentų, ir griežtos kritikos, kad dar nevaldo savo teatro kūrybinio proceso, kad, užuot deklaravę kertinius kūrybinius principus, patys ne itin juos suvokia ir menkai teišpažįsta.

Komplimentai tokie, kad per abu gastrolinius spektaklius Nacionalinio dramos teatro didžioji salė buvo apypilinė. Taip atsitiiko ir todėl, kad teatras nepatingėjo surengti intensyvią, gerai organizuotą reklaminę gastrolių kampaniją. Pasielgė teisingai ir šiuolaikiskai, pirmas žengdamas žingsnį žiūrovų link. Tai suteikia vilčių, kad žengdamas panašia kryptimi J. Miltinio teatras ras sau naują vietą tokiam nesvetingame meninei kūrybai moderniajame pasaulyje.

Premjera

„Keistuolių teatre“ – Maksimo Gorkio „Vasarotojai“

Vasario 11 ir 12 d. „Keistuolių teatras“ pristato premjerą – trijų dalių spektaklį pagal Maksimo Gorkio pjesę „Vasarotojai“. Spektaklio režisierius – Aidas Giniotis, scenografijos autorė ir kostiumų dailininkė – Ramūnė Skrebūnaitė, kompozitorius – Sigitas Mickis.

Maksimo Gorkio 1904 m. parąsytos pjesės „Vasarotojai“ įvykių centre – intelligentai, iš liaudies kiltę „skalbęjų, virčę vaikai“, ir jų miesčioniškos, vartotojiskos psychologijos kritika. Pjesės pavadinimas, kaip būdinga M. Gorkiui, – daugiareiškė metafora, nusakanti jos veikėjų bendrą psychologinę nuostatą, jų norą „pailsēti“. Pjesės personažai – sulaužę jaunystės priesaišas, jie létai grimzta į miesčioniškos gerovės liūnā.

Aidas Giniotis teigia, kad spektaklyje nagrinėjamos visuomenės dvasinės bei kultūrinės krizes problemas, nepaisant aplinkybių skirtumo, šiandien tiek pat aktualios ir skaudžios, kaip ir XX a. pradžioje. Daugiau nei prieš šimtą metų pa-

rašyta pjesę A. Giniotis papildo ankstyvaisiais M. Gorkio apsakymais: „Makaras Čiudra“, „Kartą rudenį“, „Daina apie sakalą“ ir kt., taip suteikdamas spektakliui papildomo skambesį.

„Aš tiktais esu prieš tą... apnuoginimą... tą nepротingą, nereikalingą mėginių nuplėšti nuo gyvenimo gražų poetiškų apdarų, kuris pridengia jo šiurkščias, dažnai bjaurias formas... Reikia puošti gyvenimą! Reikia parengti jam naują rūbą, prieš numetant senajį...“ – sako vienės, pasak A. Giniotio, svarbiausių pjesės veikėjų Rūmėnės, jo lūpose nuskamba pagrindinė spektaklio „Vasarotojai“ mintis.

„Keistuolių teatre“ scenoje žiūrovai išvys ne tik šio teatro aktorius Andrių Kaniavą, Violą Klimčiauskaitę, Dalių Skamaraką, Aldoną Viiltytę, Vaidotą Žitkū, Mariją Korrenkaitę, Ievą Stundžytę, Justą Tertelį. Aktorių komandą režisierius A. Giniotis papildė kvestinių, gerai žinomų aktorių būriu. Tai Dainius Gavenonis, Gabija Jaraminaite-Ryškuvienė, Darius Meškauskas, Rasa Samuolytė, Ainis Storpištis, Tomas Žaibus.

„KEISTUOLIŲ TEATRO“ INF.

Naivioji tapyba

ATKELTA IŠ 1 PSL.

tariant – seniai nemačiau, kad žmonės taip smagiai apžūrinėtų paveikslus.

Priežasčių tam daug. Pirma, paveikslų siužetai paprasti ir aiškūs, čia nereikia ilgai sukti galvos. Antra, spalvos – šviesios ir grynos. Trečias ir gal vienas stipriausių veiksnių, skiriančiu „naivuj“ meną nuo profesionalaus – tai žiūrovui suteikiama galimybė pastebėti, kad autorius kažkas „nesigavo“. Žiūrédamas į profesionalaus menininko kūrinius žinai, kad jis viską padarė taip, kaip norėjo (nors tai toli gražu ne visada būna tiesa). Tokiu atveju santykis su kūriniu tampa vertikalus – menininkas žino ir kuria, o žiūrovas stengiasi suvokti ir įvertinti. Žvelgdamas į neprofessionalus menininko kūrybą, rezultatą vertini kitaip. Juk nėra ko ištempti – taip tapyti gal būtų galėjusi ir tavo močiutė ar mama. Atpažinti jas paveikslų siužetuoose (tie patys katinėliai, šunys, angelėliai ir medinukai), paprastose, naiviose formose ir kažin kokoje šilumoje, sklindančioje iš paveikslų. Panaši šiluma ateina iš mamų ar močiūcių keptų pyragų, siuvinėtu užvalkalų, nertų staltiesių ar raugintų agurkelių. Trumpai tariant, žvelgiant į E. Kniukštaitės paveikslus atsiranda demokratikas, horizontalus santykis su paveikslais – truputį netobulais, nuotaikingais ir geraširdžiais.

Vienintelis momentas, kurio galbūt neužfiksavo nė viena iš devynių žiūrovų, bet kurį liepia paminėti dailės kritiko įpročiai, – savotiškas E. Kniukštaitės dvilypumas. Jos kūryba tarsi perskirta į dvi temines dalis. Pirmoji – maždaug iki 1996 metų – gyvenimiška tapyba. Man rodos, tai ir yra tikras „naivus“ menas, kai tapoma tai, kas svarbu ir gražu. Nerūpestingos moterys prie laivo – koks žavesys toje patamintoje pakelto rankos pažastyje ir drąsoje piešti laivą, kurio konstrukcijos visai neišmanai! Didelių formatų paveikslai su nutapytais vai kais „Apetitiškai“ išgaubti moterų klubai. Jauna graži dailininkė su palete vienoje ir dūdiele kitoje rankoje, kurios akys labai primena pačios E. Kniukštaitės akis („Dailininkė su dūdiele“, 1985). Jokios baimės ar

moralizavimo, tik gyvenimas po mėlynais, oranžiniais, rausvais, labai retai – pilkšvais debesimis ir noras pasidalinti įspūdžiais.

Tačiau vėliau, maždaug nuo 1996 metų, pasirodo pirmieji simbolizmo ženklai. Atrodo, autorei ima rūpėti svarbesni dalykai nei tiesiog pasakyti: „Štai koks gražus pasaulis“. Ir ateina į peizažą jauna mergina, ranke laikanti rudeninį lapą („Mergaitė su lapu“, 1996). Netrukus per žieminių lieptelį pereina baltas, tarasi iš popieriaus iškirptas angelas („Žiemos angelas“, 1996). Tai bene pirmasis paveikslas su angelu. Vėliau jų bus dešimtys. Ilgainiui autorė pradeda vengti rizikingesnių

temų. Jokių juokingai ant tvoros sėdinčių moterų, jokių laivų. Beveik neliuka ir realių žmonių. Tačiau – techniškai kiek sudėtingesnė tapyba: subtilesni pustoniai, daugiau planų, paprastesnės (saugesnės) kompozicijos. Ir daug angelų bei šventųjų.

Pokalbiui pasiskus religinio mano temomis, dailės kritikui jau nebėžtenka priklaisti liežuvio – reikia tiesiog bėgti į šalį. Pastebėjau, kad ir moterys muziejuje, paklusios į antrą aukštą (ten daugiausia angelų), aprimo. Nes ką gali pasakyti apie nutapytą angelą? Angelai negali „nesigauti“. Jiems nereikia krūtinę nei klubų. Jie visi turi panašią

aprangą ir sparnelius, kurie taip pat negali nepavykti. Daugeliu atveju angelai – tai minimaliomis techninėmis pastangomis sukuriamas maksimalus rezultatas. Žmonėms patinka angelai. O itin – angelikai, kurie yra kaip vaikai, tačiau su sparneliais, moka groti, šokti, skraidyti ir saugoti nuo nelaikymu. Šventejieji kiek labiau panašūs į žmones, tačiau jiems taip pat nereikia nei kūniškumo, nei nepatogių pozų.

E. Kniukštaitės prigimtinis žavesys kartais nustelbia net prisirišimą prie angelukų. Pavyzdžiu, didelė drobė („Grojantys angelikai po geltonu medžių“, 2008), iš kurios plieskia, net tvoskia geltonis turbūt

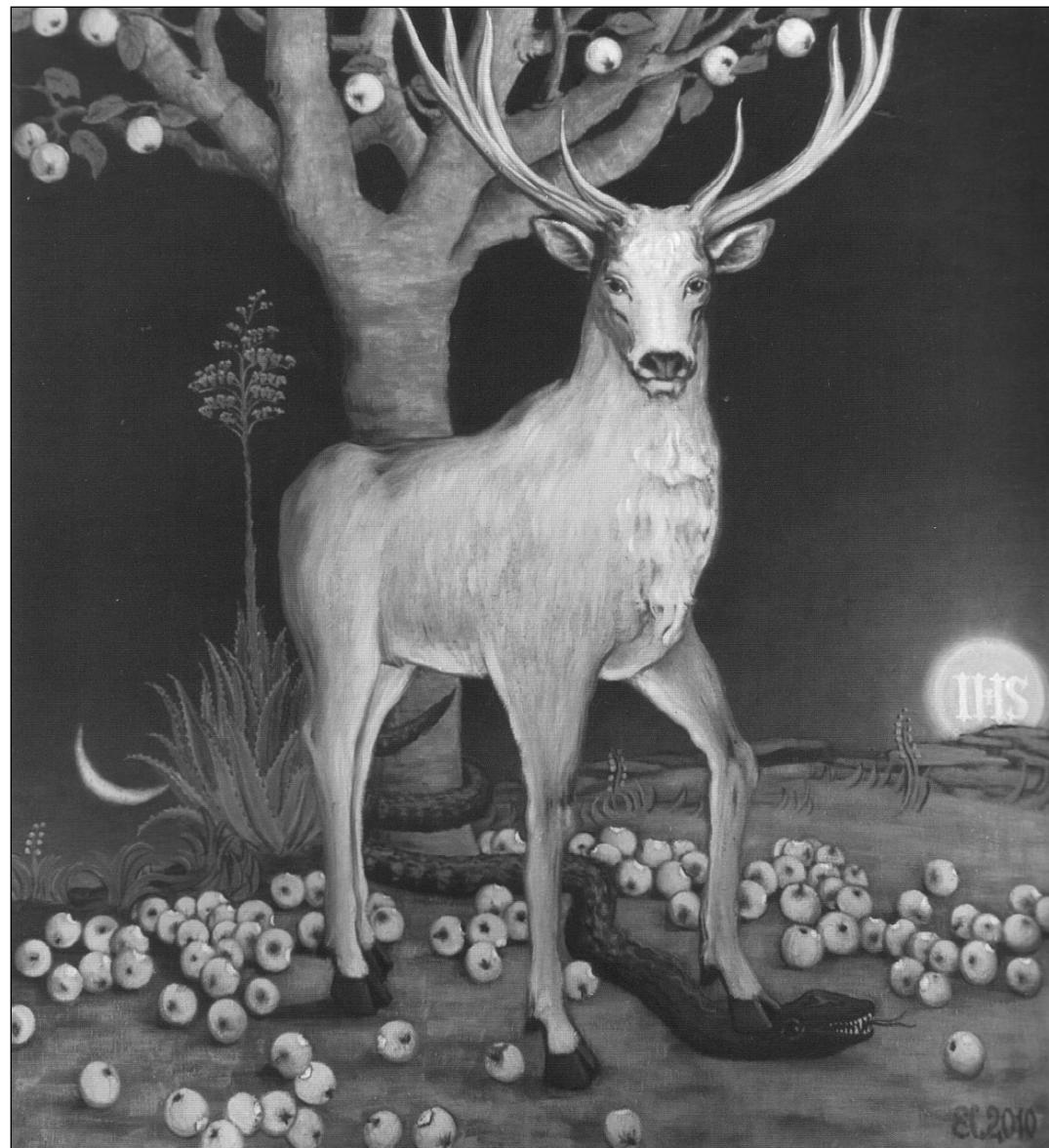
visu šiai spalvai įmanomu spindesiui. Sodriai geltonos ir giliai mėlynos derinys šiame paveikslė yra sakralinis, tikresnis už visus dekoratyvinius angelukų sparnelius kartu. Įspūdis toks stiprus ir tikras, kad tame pačiame paveikslė, apačioje, stovinuojantys keturi angelikai tėra tik keistas priedas, menininkės įgeidis, kurį tenka priimi. Tebūnė tie angelai. Svarbu, kad liko stebuklingi dangūs, žalios žolės ir per paveikslus kartais dar perbėga koks šuo ar katė.

Įdomus parodos organizatoriu eksponavimo tvarkos pasirinkimas. Dviejose aukštose paveikslai rodomi sunkiai perprantama tvarka. Didžioji kūrinių dalis lyg ir paklūsta chronologiniams principams, tačiau tokią tvarką vis ima ir sumaišo greta atsidūręs panašaus motyvo, bet kito laikotarpio paveikslas. Vie na vertus, sutinku, kad paprastam žiūrovui nesvarbios chronologijos ar stiliaus kaitos. Kita vertus – būtent šiuo atveju chronologija eksponicija būtų pasiteisinusi. Menininkės stilus, temos ir techninės savybės po truputį, bet nuolat keitësi. Nuo žavingai naivai pertapytos šeimyninės fotografijos su dvi-račiu iki monumentalinių, didelio formato 2010-aisiais tapytų drobių – gyvatę pamynusio didingo elnio ir rudeniais aptaisais papuoštos Aušros vartų šv. Mergelės Marijos. Būtų matyti, koks įdomus ir savitas kūrybos kelias. Bene svarbiausia jamai tai, kad visas jis nukeliautas nuoširdžiai.

E. Kniukštaitės paroda bus įdomi įvairiam žiūrovų ratui. Pasiskolinus filmų klasifikaciją, galima būtų sakyti „visai šeimai“ ir dėti penkias žvaigždutes. Vaikai suskaičiuos kačiukus ir šuniukus, o namo parsineš impulsą kurti laisvai ir ryškiai, suaugę pasikraus gerų emocijų ir gražių spalvų, profesionalai atsipalaudojus ir nusiūpsos prieš paveikslą. Juk retokai turime tokijų progų.

*Paroda veikia iki kovo 20 d.
Vilniaus paveikslų galerijoje (Didžioji g. 4, Vilnius) dirba antradienį–šeštadienį 11–18 val., sekmadienį 12–17 val.*

Elena Kniukštaitė. „Elnias“ 2010 m.

Atmintis ir kvarbatkos

Karinos Matiukienės paroda „Dėkavojimas“ tekstilės galerijoje „Artifex“

Vidas Poškus

Naujausia Karinos Matiukienės paroda – absoliučiai veltinė ir kaištinė – yra dedikuota „visiems išėjusiems žinomiems ir nežinomiems tekstilinkams, verpėjams, audėjams ir kitiems tekstilės fanams“. Dedikacija tampa konkretesnė paminėjus Juozo Balčikonio, Vaclovo Daujoto, Janinos Monkutės Marks pavardes.

Pagalvojau, kad akcentas vis dėlto kryptę pirmuji – tų nežinomuji – svarstykliai naudai ir *dėkavojimų* jiems būtų daugiau. Kodėl? Todėl, kad autorė atsispėjia nuo vadinančiosios banaliosios (jų dar būtų galima pavadinti „namudine“, „plataus naujodimo“, netgi „kičine“) tekstilės – visų tų daugiausia namų šeimininkų padarytų (anksčiau, senais laikais) arba išsigytų (tai jau šiu dienų

aktualija) užuolaidėlių, kilimelių ir kitokių kuo tikriausiai „kvarbatkų“ (visi trys minėtieji tautinės tekstilės audimo klasikai išpažino kiek kitokias, nuosaikeunes ir labiau stilizuotas tekstilines vertybės – nors, reikia pripažinti, kvarbatkinių margumynų jų raštuose taip pat netruko, o kartais būdavo net ir per daug). *Kvarbatkinis* terminas labai gerai susiptynė su barbarizmu *dėkavojimas* ir

tai atspindetų konceptualiai nuosakių visos kolekcijos pobūdį. *Kvarbatka*, netaisyklingas lietuvių kalbos žodis, kuo tikriausias barbarizmas ir makaronizmas, ženklinia ne ką kitką kaip mezginį, nérinį, piniką. Semantiškai ir visomis kitomis esmėmis kvarbatkos terminas dar yra artimas *kvetko* – gėlės, savykai. Ir tai nekeista, nes kvarbatkos dažniausiai ir naudojamos kuriant įvai-

riaušius augalinius pavidalus. Tų kvarbatkų K. Matiukienės parodoje galima aptikti visur – ir keliuose kuo tikriausiomis lelijomis bei pinavojomis išskaištyose uždangaluose, ir akmeniško kolorito, bet labai minkštose, išsiplūtusiose pagalvėse – turbūt pačiame įtaigiausiai namų gerovės simbolijje.

NUKELTA | 7 PSL.

Peteliškė dar išskleis sparnus

Jovitos Aukštikalnytės paroda „Iš natūros“ galerijoje „Meno niša“

Vidas Poškus

Niekas nesiginčys, kad Lietuvoje yra du aukštųjų tapybos studijų centrai – Vilniuje ir Kaune. Kiekvienas pats gali pasirinkti, kuris iš jų geresnis – kurį rinktusi kaip galimą mokymosi vietą arba kurio „produkciją“ naudotų mieliau.

Keliolika metų sukiodamas ap-link pirmajį, vis dėlto pasirinkčiau antrajį. Esmė ta, kad dar nuo 1995 metų vaikšiodamas tamsiais Vilniaus dailės akademijos koridoriais, stebėdavausi ir kraipydavau galvą matydamas daugybę (milijonus, tūtus) vaitiekūniukų, črapiukų, šalteniukų ir gasiūniukų. Vis pa-svarstau, koks džiaugsmas dėstytojui ir tuo labiau jo mokinui tapytį pagal aiškiai apibrėžtus autoritetų pavyzdžius. Žinau, kad tam tikra prasme tai gerai – nereikia perne-lyg sukti smegenų ir, pažodžiuu vykdant tai, kas pasakoma iš aukščiau, galima sulaukti ir salygiškai puikaus

Dėl šios priežasties visuomet gerbiau Arūną Vaitkūnį ir jo auklėtinius – abipusiai jų santykiai man vi-suomet regėjos beveik idealūs – tokie, kokie gali ir turi būti tarp tapybos meistro ir mokinį (kita ver-tus – ką gali žinoti, gal tai tik neži-nojimo nulemtas idealizavimas...). Šioji pagarba liko iki šiol – net da-bar, kai A. Vaitkūno nėra tarp mū-sų, o jo buvę studentai, ryžtingai nu-kirpę akademines bambagysles, žygiuoja vinguotais ir erškėčiais ap-augusiais tapybiniais vieškeliais. (Ko, deja, nepavyksta padaryti vil-niškiams jų kolegom – kas netiki, gali apsilankyt J. Vienožinskio dailės mokykloje veikiančioje parodoje „Tapyba“*).

A. Vaitkūno mokinio etalonu vi-sada laikiau Jovitą Aukštikalnytę – bent jau nuo tų laikų, kai dabar ne-beegzistuojančioje (o savo laiku pa-čioje šauniausioje Vilniaus mieste) dailės galerijoje „O11“ pamačiau-jos magistrinės tapybos kolekciją.

Jovita Aukštikalnytė. „Siena I“. 2009 m.

rezultato, ir neblogo įvertinimo iš kokio nors dėstytojo – nacionalinės premijos laureato.

Šiuo aspektu kur kas didesnių vil-čių man visuomet teikdavo Kauno meno mokykla. Ten ir dėstytojai re-gėjos liberalesni, nemaunantys sa-vą apynasrio, ir studentai kur kas laisvesni, nebijantys eksperimen-tuoti (nors, tiesą sakant, veikiant tam vidiniams išsilaisvinimui kartais ir prarandantys drausmės pojūtį).

Tai įvyko beveik prieš dešimtmjetį. Diplominis darbas buvo dedikuotas vienos prieglaudos gyventojų fizio-nomikos tyrimams. Su malonumu atkreipiā dėmesį, kad A. Vaitkūno mokinė, pasitelkusi metamorfozę, perėmė iš savo vadovo esminius principus (kolorizmas bei gyro ner-vo pulsacija kickvienam potėpype), tačiau akivaizdžiai tai darė savotiš-kai, asmeniškai.

Tuomet į J. Aukštikalnytės tapy-

bą žvelgiau kaip į tam tikrą viškrą, iš kurio ateityje turėtų išsirutulioti spalvinga peteliškė. Menininkė drą-siai ir laisvai darė tai, apie ką koks nors VDA vilnietiško filialo kolega tegalėjo tik pasvajoti. Visų pirma ji nebijojo naudoti žvairaspalvės da-žų paletės. Ir dėl to jau net tuomet J. Aukštikalnytės tapyba man visą laiką buvo panaši (ar tikėjaus, kad bus panaši) į ryškiaspalvę peteliš-kę, kad ir spungę (lot. *Inachis io*). Antra, ji be jokių kompleksų rinkosi motyvą ir ši transformavo pagal sa-vos sėmoningai suformuotus prin-ci-pus. Man imponavo tapytojos pro-duktyvumas (intrigavo tai, kad vienas darbas stimulavo kitą ir taip formavosi nepabaigiamą, darbščią pildoma grandinėlę).

Silpniausia vieta šioje grandinėje regėjos tapytojos santykis su natū-ra. Kad ir kalbant apie tą diplominių darbą, vaizduojamų asmenų portretus reguliavo imantininiai dėsniai, vidiniai mechanizmai, kurie su ap-linka nelabai ką turėjo bendro. Žiū-rėdamas į tuos kūrinius mąsciau, kad lygiai taip pat sekmingai buvo galima tapyti vaikų lopšelio-darželio lankytotojus arba kokią laboratoriū pelycių snukučių seriją.

Tad nauja, pati naujausia J. Aukštikalnytės paroda „Meno nišoje“ daugybę vilčių teikė pačiu temos for-mulavimu – „Iš natūros“. Prisipažin-siu, kad dar iki atidarymo lėkiau žiū-rėti ir vis paklebendavau užrakintas parodai ruošiamos galerijos duris. Kai pamačiau, supratau, kad bent vienu – technikos punktu tai naujas žingsnis drugeliškoje tapybinio tapsmo raidoje. Tapytoja iš tikrujų padare didele pažangą. Savo profesionalumą ji dabar rodo (panašiai techninį pasiruošimą eksponuoja muzikantas virtuozas) priežiūro-vo akis išskleidama visą tapybinės išraiškos priemonių spektrą. Vienur J. Aukštikalnytė dažą drebia ant drobės, kur skaidriai lesiruoja, dar kitur nepasitenkiniai aliejiniu dažu ir brauko grafitą. Šioje vietoje galima kalbėti daug, bet verbalizuoti kažin ar verta. Teguliu paminėti, kad tai daroma švariai ir nepriekaištingai.

Didžiausias atradimas tas, kad tapytoja eina tollyn ir, regis, vis labiau tolsta nuo A. Vaitkūno (su ku-

Ekspozicijos fragmentas

riuo ryšys ir taip buvo gana užslėptas). Tiksliau, dabar ji įpina ne tik kažkur tolumoje paliktą A. Vaitkū-ną, bet ir ne vieną šio kauniškį ir net vilniškį (kaip apmaudul) ben-dražygi. Štai vienur J. Aukštikalnytė iš aliejinių bei grafitinių linijų narplioja drazdauskaitiškus mezgi-nius, kurį ji beveik kaip A. Jonku-tė brūkšniuoja pieštuku, dar kitur pilsto spalvotą vandenėlį varkališ-ka maniera. O vietomis (ir labai konkretiomis – ten, kur realiai iš natūros tapomi natūrmortai) stūkso čerapiški dažinių potėpių gumulai, pilkame atpažįstamame purve-lyje (daug jo prisiziūrėta VDA) tūno vaitiekūniškai sudėstyti daik-teliai (ta pati aukštyn pakelta hori-zonto linija, tie patys aplūzinėjė relikvinių puvėsių).

Visa tai gražu, tikrai gražu (nors ir kelia tam tikrą alergiją, nes to jau prisiziūrėta kitur). Kaip ir autorės žodžiu išsakytos mintys apie mažuo-sius kasdienybės džiaugsmus („Ma-lonu ir gera stebėti tuos paprastus, pažystamas aplinkos daiktus. Taip lengvai, be įtampos. Iš natūros. Tar-tum pasakočiau apie šalia esantį daiktą – vinį sienoje, verdantį arba-tinį, kažkieno paliktus raktus, ir lyg prasitarčiau apie save“). Kabinėjan-tis prie žodžių galima pasakyti, kad nebuvu ten nei vienies, nei verdan-čio arbatinio, nei raktų – tik nuolat pasikartojanti Rūpintojelio statulė-lė. Kuri žavi ir savo aprūpėjusi kū-nu, ir skausminga poza, ir pačia mintimi.

Bet Rūpintojelis – tai yra tas iki

banalamo išeksploatuotas motyvas,

o gal tiesiog pati natūra – čia pak-

šo kojų. Nepajautau tiesioginio au-torės santykio su aplinka, pamačiau tik mandagius, kultūringus (ir kul-tūrinius) reveransus kaunietykiems ir vilnietiškiems tapybos autorite-tams. Žodžiu, paroda vadintina „Iš kultūros“, o ne „Iš natūros“. Nes pastarosios yra kur kas mažiau už pirmają. Tikroji esmė yra tas raiš-kos manierų sumaišymas. Tapytoja čia elgesi kaip kvalifikuotas didž-eju – jি sėkmingai keitė plokšteles ir žiadė minėtųjų klasikų citatomis bei kartotémis. Tikrai gražu – ir tai dar kartą įrodė nebloga ekspozici-ja – visokiai aukščiai ir visaip su-kergti (tapybinis šalia grafinio) kal-bėjimo būdai. Bet vis dėlto šiuo atveju pasigedau pačios Jovitos. (Ypač nusivyliau tuo, kad išbluko jos koloritas, išnyko spalvinė drą-sa.) Kalbant peteliškiška terminolo-gija, po visais tais kitų menininkų citavimais ji užsikasė kaip drugelio lėliukė po pernykščiais, jau paplē-kusiai lapais.

Bet vis dėlto optimizmui pagrin-do teikia tai, kad netrukus ateis pa-vasaris. Tikiu, kad po šių pilkų, tam-sių žieminių dienų J. Aukštikalnytės tapyba lyg toji spungė išliš iš viso to akademiniu humuso ir išskleis sa-vos sparnelius pačiomis nuostabiau-siomis spalvomis bei raštais. Savo techniniu pasiruošimu, motyvacija (ir darbingumu) – tuo giliuoju ta-pybiniu pamušalu – ji įrodo, kad tai tikrai sugeba ir gali.

*Paroda veikia iki vasario 11 d.
„Meno niša“ (J. Basanavičiaus g. 1/
13, Vilnius) dirba antradienį–penktadienį 12–18 val., šeštadienį 12–16 val.*

Karina Matiukienė. „Pavargo darbščios rankos, nurimo nerami širdis“. 2010 m.

ATKELTA IŠ 6 PSL.

Net pagrindinis ekspozicijos ak-centas – veltinė stela ar herma su antropomorfine galva – primena kresnā, masyvū vazoniūs gėlės žied-ą. Šios statūkos statulos reikšmės bei prasmės skėsta dar gilesniuos-vilnoniuose kluoduse. Čia galima prisiminti ir romėniškų biustų tra-diciją (*bustum* – mirusiojo sudegini-mo, palaidojimo vietą žyminti skulptūrą), ir turkiškai paproti iš vilnos (avies arba net kupranuga-rio) suvelti kitan pasaulinį išėjusių protėvių figūrelės ir jas laikyti jur-toje arba kibitkoje.

Kita vertus, nereikia ieškoti taip

toli. Pats, žvelgdamas į ši monu-mentą, prisiminiu kadaise Butri-moniu kapinėse matytą betoninį biustą, ženklinantį praėjusio amžiaus penktajame ar šeštajame de-shimtmetyje per anksti iš gyvenimo pasitraukusio jaunuolio kapą. Tas pats sustinges išsprugusį akių žvilgsnis, analogiškai nusmailintą nosis, beveik tapati džokondiškai mišlinga šypsenėlė. Turint omens-yje kvarbatkinę anų laikų memoria-linę (tos, kuri rašyta ant masyvių antkapinių paminklų) frazeologiją, K. Matiukienės monumento atveju atmintyje taip pat kaupiasi mintys apie „nuskintą žiedą“, „šalnų pa-kąstą sniegulę“ ir panašiai.

Šią mintį sustiprina ir pratęsia ša-

Veidrodis reginių visuomenei

„Žiemos ekranams“ pasibaigus

Baigėsi šeštą kartą surengtas prancūzų kino festivalis „Žiemos ekranai“. Jo žiūrovai pamatė ne tik prancūzų, bet ir belgų režisierų filmų, specialioji programa „Afrikos aidai“ pristatė filmus apie Juodajį žemyną, o retrospektyva pagerbė aktorę Sandrine Bonnaire. Atidarymo filmo pristatyti atvyko aktorė režisierė Julie Gayet. „Žiemos ekranų“ partneris mados žurnalas „L'Officiel“ pirmą kartą kvietė Vilniaus žiūrovus išrinkti jems labiausiai patikusį filmą. Juo tapo dokumentinis muzikinis filmas „Benda Bilili!“ (rež. Renaud Barret, Florent de la Tullaye). Prancūzų kultūros centro rengiami „Žiemos ekranai“ iki vasario 6 d. keliaus po katus Lietuvos miestus. Filmus bus galima pamatyti Šiaulių dailės galerijoje, Panėvėžio kino centre „Garsas“, Klaipėdos universiteto Menų fakultete ir Alytaus kino teatre „Dainava“.

Abdellatif Kechiche'o „Juodoji Venera“ – iš tų filmų, kurie gali nepatiki, suerzinti, papiktinti, bet išsimba į tave ir nepaleidžia. Režisierius, man regis, net neslepia, kad jis nesirengia gailėtis žiūrovų. Ypač tų, kurie atėjo pasižiūrėti dar vieno istorinio kostiuminio biografinio filmo ir patirti moralinį pasitenkinimą bei patvirtinimą, esą šiuolaikinę visuomenę atskiratė rasistinių prietarų, yra politikoretiška ir tolerantiška (bent jau šviesioji jos dalis, kuriai save priskiria kone kiekvienas). Toks žiūrovas gali net pasiusti išpriekaitas, nes beveik tris valandas (2 val. 39 min.) jis priverstas stebeti, kaip žeminama, kankina ma juodaodė moteris, kaip ji tam-pa smalsiu (nesvarbu, ar papras-

„Juodoji Venera“

čiausiai gašlių, ar pseudomoksli-nių) žvilgsnių objektu, kaip ji grimzta vis gilyn į alkoholizmą ir galiausiai miršta nuo sifilio Paryžiaus dugne. Kad nekiltų abejoniu istorijos autentiškumu, kartu su finaliniais filmo titrais rodomi dokumentiniai kadrai, kuriuose užfiksuotas filmo Saartjie Baartman palaiukų sugražinimas į Pietų Afriką, iš kurios ji buvo kilusi. Ten ji tapo simboliška PAR figūra. Kankinė, naujojo šalies panteono sudėtinė dalis. Tad filmas yra ir simboliškas, ir kartu įtikina mas kolonijinės sistemos ir rasizmo pasmerkimasis.

Bet man pasirodė aktualesnis klausimas, kodėl tokis nuolat žiaurais ar net pornografiniais vaizdais filmo prievertautumas žiūrovas nesipiktina ir žiūri jį iki pat pabaigos (bent jau perpildyta „Skalvijos“ salė tokia ir liko).

„Juodosios Veneros“ struktūra aiški: filmas prasideda scena Prancūzijos mokslų akademijoje, kur mokslininkas (François Marthuret) surengia savo spektaklį savo kolegom: demonstruoja formaline

užkonsernuotus ispūdingo dydžio afrikietės lytinis organus, intymiausią kūno daliu piešinius, tiksli kūno muliažą, kad galiausiai paskelbtu išvadą, esą juodoji rasė yra žemesnė. Kechiche'as šokiuoja žiūrovas iškart – ir lytinį organų piešinius stambiu planu, ir žodynū – kalbant apie moterų vartojamą zoologinį terminą. Paskui sugrižta matgal: nuosekliai rodomi paskutiniai penkeri Saartjie gyvenimo metai. Jos istorija prasideda Londono ir esame priversti žiūrėti jau kitą spektaklį. Juodaodė moteris narve ir jos dresuotojas (šeimininkas) prisigrūdusioje miestiečių salėje rodo vaidinimą apie tai, kaip baltaodis priverčia jam paklusti ispūdingų formų, kurias dar labiau pabrėžia moters dėvimas triko, juodaodė. Ji elgiasi taip, kad atitiktų visus neišsprausius žmonių įsivaizdavimus apie „laukinius“ – urzgia, bando iškasti virui, puldinėja publicą, mėgina nutrauktį virvę, prie kurios yra priišta, piktai reaguoją į rimbo kirčio garsus.... Bet kartu reginys yra pritinkęs erotizmu, kurio

esmė – troškimas pažeminti moterį ir to pažeminimo sukeltas pasitenkinimas. Publika ne tik smalsi ir įaudrinta, nesąmoningai ji jaučia reginio potekstes ir įjas reaguoją. Režisierius nedaro jokių išlygų filmo žiūrovui: jis yra tik vienas iš tų sutrikusių, gosliai besišypsančių ar savo drąsa paliesti moters sėdmenis (pasitelkus šiuolaikinius terminus, vaidinimas yra interaktyvus) demonstruojančių Londono gyventojų.

Vėliau „Juodojoje Veneroje“ bus dar keli keliolika ar keliausdešimt minučių trunkantys spektakliai – Paryžiaus aristokratų salone, libertinų vakarėlyje, paskui Paryžiaus vienamasyje, kur pristatymas potencialiam klientui ar jo aptarnavimas – taip pat reginys, ir Prancūzų akademikų susibūrimė – pastarieji nusipirkto galimybę ištyrinėti dar gyvus Saartjie kūną.

Filmui ipusėjus, „Hotentotų Veneros“ vaidinimai darysis vis labiau nepakeliami. Iš Pliet Afrikos fermierio (Andre Jacobs), kurio tarnaičių iš pradžių buvo Saartjie, moterų perpirkės prancūzas – meškų dresuotojas (Olivier Gourmet) geriau už naujų afrikanerų išmano, ko reikia liberaliai Paryžiaus salonų publicai. Trumpi episodai, kai Saartjie rodoma ne scenoje, o gyvenime – taip pat pakankamai monotoniški – moteris negali gyventi be alkoholio, nors iš pradžių dar ji bando priešintis fiziniams kontaktams su žiūrovais ir taip išsaugoti savigabarą. Yahima Torres vaidina mirtinai parvargusią moterį. Saartjie beveik nekalba, ji nenoriai atsakinėja į klausimus apie praeitį. Režisieriu svarbiausios žiūrės. Ir ne tik jos: stambūs vaidinimų žiūrovų planai perteikia jvairiausius žvilgsnius atspalvius. Bet

stambūs Saartjie planai verčia prisi-minti garsiausią kino kankinę – Carlo Theodoro Dreyero Žaną d'Ark. Kartais tas palyginimas net perne-lyg prikišamas, ypač libertinų salo-ne, kur Saartjie galvos papuošalo si-luetas primena erškėčių vainiką.

Filmas slegiančiai veikia pirmiau-sia todėl, kad režisierius rodo ne Saartjie vaidinimo atkarpas, o jis visą – nuo pradžios iki pabaigos, tarsi tai būtų tiesioginė televizijos transliacija. Skaitmeninės kameros „grūdas“ ir pasikartojimo efektas filme taip pat svarbūs. Jie pabrėžia sasajas su šiuolaikine masine kultūra. Kechiche'as teigia, kad iš esmės ji nepasi-keitė. Gal nežymiai pakito šiuolaikinių atrakcionų aktorių (prisiminkime kad ir jvairius „realybės šou“) ar techninės priemonės, bet reginės ir žiūrovų esmė išliko ta pati. Kechiche'ui reginio visuomenė egzistavo dar prieš vartotojų visuomenę ar Guy Debord'o knygą. Ji – neatsiejama Vakarų civilizacijos dalis, kaip, beje, ir alkoholis, kurio nuolat svingina si visi filmo personažai.

Dar viena aktuali, bet gal ne taip prikišamai plėtojama filmo tema – menininko laisvė. Kai „Hotentotų Veneros“ pasiromydymus nori uždrausti prieš vergiją kovoantys Londono intelektualai, Saartjie teisme patvirtina, kad ji yra menininkė ir tik vaidina laukinę. Kad tokios yra jos laisva valia pasirašyto kontraktu sąlygos. Šie jos žodžiai ar advokato kalba teisme, teigianti būtinybę pripažinti reginio sąlygišku-mą, visai įtikinamai skambėtų ir mūsų laikais. Jie – dar vienos Kechiche'o filmo argumentas, juolab kad šių dienų reginys vis dažniau atrodo tikresnis už realybę.

ŽIVILĖ PIPINYTĖ

Anonsai

Japonų filmų savaitė

Vasarį 4–10 d., „Forum Cinemas Vingis“ vyks tradicinė japonų kino savaitė. Jos programoje – šeši filmai, sukurti 1985–2008 metais. Atidarymo filmas – Masato Harada „Kopėjo kvaituly“ („Climbers High“, „Kuramaizu Hai“, 2008) – pasakoja apie vieną didžiausiu lėktuvų katastrofą, kai 1985-ųjų rugpjūtį atsitrenkė į Takamagaharos kalnų sudužo keleivinius Japonijos oro linijų „Boeing 747“. Žuvo 520 keleivių, keturioms moterims pavyko išgyventi. Pagrindinis filmo personažas yra reporteris Jukis, kuriam neeilinis išbandymas – kelia dienas naujiena apie katastrofą buvo pasaulio žiniasklaidos dėmesio centre – sukelia daug etinių ir profesinių klausimų. Pagrindinį vaidmenį sukončė Shinichi Tsutsumi, tarp filmo žvaigždžių – Masato Sakai, Kenichi Endo ir Koichi Sato. (Vasario 4, 8 d. 19 val.)

Šių metų programoje – du garsaus šių dienų japonų režisieriaus Junji Sakamoto (g. 1954) filmai. „Randuoji angelas“ („Scarred Angels“, „Kizu darake no tenshi“, 1997) seka gangsterių filmų tradi-

ciją. Kida Mitsuru (Etsushi Toyokawa) yra detektyvas. Jo darbo kabinetas – purvinas buvęs restoranas. Detektyvo padėjėjas Hisashi (Kuroudo Maki), kad išgyventų, dirba plieno dirbtuvėje. Kida gauna užduotį. Jis turi surinkti įkalčius prieš narkotikų platintojų. Tačiau, atvykės į šio būstą, tampa žmogžudystės liudininku. Miršantis vyras prasto nuvežti mažametį jo sūnų pas žmoną... Kida su padėjėju ir berniuku keliauja po Japoniją, kol pagaliau suranda vaiko motiną. Tačiau ši jau susitvarkė gyvenimą ir nebe nori sūnaus. Trilulė ir vėl išsirengia į kelią. Jų laukia jvairūs susitikimai. Palikę berniuką pas jo senelį, dideilius naivius vaikus ar liūdnus klounus primenantys vyrai dar nežino, kad nusikaltėliai nori sunaikinti nusikaltimo liudininką. (Vasario 5 d. 19 val.)

Filme „Pabudimas“ („Awakening!“, „Tamamoc!“ 2006) Sakamoto tyrinėja japonų kine visada subtiliai plėtojamą senatvės temą. Filmo herojė Tošiko tik per vyro, mirusio nuo širdies smūgio, laidotuvės susitinka su sūnaus žmona. Sūnaus šeima gyvena Kalifornijoje ir neturėjo galimybės anksčiau at-

vykti į Japoniją. Tačiau tai ne vienintelė staigmena našlei. Staiga paaiškėja, kad jos vyras, kurio hobis buvo gaminti makaronus, turėjo ir slaptą gyvenimą. Jo paslaptis teks išsiaiškinti filmo herojė. Susitaikius su praciimi, jai teks iš naujo paveržti į ateitį. Filmas suruktas pagal Natsuo Kirino romaną. (Vasario 6 d. 19 val.)

Paskutinis garsaus japonų režisieriaus Kazuo Kuroki (1930–2006) filmas „Ecuko Kamijos jaunystė“ („The Blossoming of Etsuko Kami-

vykti į Japoniją. Tačiau tai ne vienintelė staigmena našlei. Staiga paaiškėja, kad jos vyras, kurio hobis buvo gaminti makaronus, turėjo ir slaptą gyvenimą. Jo paslaptis teks išsiaiškinti filmo herojė. Susitaikius su praciimi, jai teks iš naujo paveržti į ateitį. Filmas suruktas pagal Natsuo Kirino romaną. (Vasario 6 d. 19 val.)

Japonų animacijos gerbėjams skirtas filmas „Kamui durklas“ („The Dagger of Kamui“, rež. Lin Taro, 1985). Legenda byloja, kad kažkur Ramiojo vandenyno dugne guli dideli turtai, kuriuos paslėpė kapitonas Kidas, surinkęs juos iš septynių jūrų. XIX a. Šiaurės Japonijoje, praplaukiančioje valtyje, už eigos savininkas randa kūdikį vardo Jiro. Kūdikis turi gražų ginklą – „Kamui durklą“. Užauges Jiro tampa nindze, kaip ir jo mokytojas vie nuolius Tenkai. Jiro ieško savo tėvų ir sužino jų istoriją. Jis prisiekia kardu, kad suras paslėptus turtus bei atkeršys Tenkai už visus jo nusikal timus... (Vasario 7 d. 19 val.)

Paskutinis garsaus japonų režisieriaus Kazuo Kuroki (1930–2006) filmas „Ecuko Kamijos jaunystė“ („The Blossoming of Etsuko Kami-

„Kopėjo kvaituly“

ya“, „Kamiya Etsuko no seishun“, 2006) – tai pasakojimas apie pasi-aukojimą ir šeimos vertėbes. Jis nu-kels į 1945-ųjų pavasarį, kai Japonija dar kovojo Antrojo pasaulinio karo frontuose. Jauna mergina Ecuko dirba fabrike. Ji slapta myli karinį jūrų laivyno leitenantą Akašį. Bet šeima nori merginą supiršti su kitu – leitenantu Nagajo. Tai pa-siūlė pats Akašis, nes jis rengiasi tap-ti kamikadze. (Vasario 9 d. 19 val.)

Režisierius Yuji Nakae užima ypatingą vietą japonų kine – jis gyvena ir kuria filmus Okinavos saloje, yra jos dainius. Saloje vyksta ir

komedijos „Kinrožés viešbutis“ („Hotel Hibiscus“, „Hoteru haibisukusuhe“, 2002) veiksmas. Filmo herojė yra mergaitė Mieko, kurios šeima turi vieno kambario viešbutį. Mergaitė leidžia vasaros atostogas kartu su draugėmis ieškodama miškų fėjos. Bet kai artimieji išvyksta į JAV, Mieko priverstaapti viešbučio šeimininkę. Ji sutinka keistą seną vyra ir mergaitę, kuri yra tikslis jos kopija. Tad Mieko atostogos bus kupinos jvairiausiu išpūdžiu... (Vasario 10 d. 19 val.)

„7MD“ INF.

Kartais užtenka ir vyro

Krėsle prie televizoriaus

Prieš kelerius metus, keliaudamas po Ukrainos pilis, kadaise statytas LDK didikų, ne kartą patyriaukeistą *dėjā vu*. Ypač Kamenc Podolske, kuris didžiuojasi savo pilimi. Bet įžengęs pro jos vartus ir pamatęs kieme saugomą kino rekvizitą prisiminiau vieną retai rodomą lietuvišką filma, pasirodžiusi „perestroikos“ metais. Šeštadienį (*LTV, vasario 5 d. 18.50*) pagaliau galėsiu išsitinkinti, ar tikrai Arūno Žebriūno „Mėnulio pilnatiess metas“ (1988) filmuotas Kamenc Podolske, kur dabar bandoma atkurti savitą senamiestį, kažkada klestėjusius arménus ir žydų kvartalus. Kaip jau supratote, mano turinės nuotaikos visada pažeidžia vasarą, kai jau nebéra jėgų toliau kęsti žiemą ir traukia bėgti kur nors šilčiau.

„Mėnulio pilnatiess metas“ nukels į senovės Lietuvą. I jią plaukia bevardis jėzuitas (Jorgas Panaheas), išsitinkinės, kad lietuvių liko pagonybės, ir tą pagonybę reikia galutinai sunaikinti. Tiksliai nepamenu siužeto, bet filmo Lietuva – gana egzotiškas kraštas, o jėzuitas čia patiria kūnišką geismą pagonei blondinei (ja, beje, suvadino nesenai mirus lenkų aktorię Maria Probosz). Filme taip pat vaidina ir Barbara Brylska. Ji yra vienuolė, akivaizdžiai pavyduliaujanti jėzuito dėmesio. Pilij, i kurią likimas atbloškia jėzuitą,

supa maras, grēsmė dar labiau pa-astrina žmonių elgesį. Žmogiškųjų aistrų puota maro metu – mėgsta-ma kino tema.

Bet lietuvių kinematografininkai labiausiai mėgsta kitą – menininko temą. 1986 m. sukurtame filme „*Zodiakas*“ (*LTV2, šiandien, 4 d. 19.05*) ją plėtoja ir Jonas Vaitkus. Tai filmas-fantazija apie Mikalojų Konstantiną Čiurlionį, bet jo personažai yra ir balerina Maja Pliseckaja, ir tuomet muzikologas Vytautas Landsbergis. Dabar „Zodiakas“ būtų pavadintas eksperimentiniu filmu ir sulauktų tarptautinių kino festivalių dėmesio.

Audrius Stonio 2004 m. dokumentinio filmo „*Tas, kurio nėra*“ (*LTV2, 6 d. 18 val.*) herojus – taip pat menininkas. Kino režisierius Augustinas Baltrušaitis kūrė populiarus filmus Rusijoje, o paskui kažkur išnyko. Stonys jis surado se-neliu prieglaudoje Lietuvoje. Filmo herojus likimas režisieriu tapo pretekstu prabili apie esmines būties problemas – laisvę, gyvenimo prasmę, išnykimą, mirštį. Filmas pa-sižymi originalia struktūra.

Menininkų portretų lietuvių fil-muose niekad nestigo, bet aš pasi-gendu tū, kurie yra tikrieji mūsų laikų didvyriai ir didmoterys. Ant-radienį vieną tokią pamačiau per LNK žinias. Nežinau, kas yra Asta

Valentaitė, kaip ji užsidirba pinigų brangiems apdarams ir rankinėms, kurias iš jos pavogė namų tvarkytoja ir kurias jai grąžino policija. Ne tai svarbiausia. Esmė ta, kad p. Valentaitė atsisakė pavogtus daiktus priimti ir visi tie materialūs saldaus gyvenimo ženkli bus sunaikinti. Man ši istorija pasirodė simbolika. Joje kaip tame lašė atsispindi viskas: nuorūš požūris, Nepri-klausomybės laikais susiformavusių kartos vertybės, skurdžios šalies, kur dauguma gyventojų ap-siperka dėvėtų rūbų parduotuvėse, absurdas ir neapsakomas turtinges ponios provincialumas. Tokių Eločų žmogodrū mūsų kine tikrai nebuvuo.

Tam tikrą socialinės satisfakecijos jausmą panašiai mastantiems turėtų sužadinti Shane'o Blacko filmas „*Bučiuok bučiuok, šauk šauk*“ (*LNU, šyvakar, 4 d. 22.55*), kurio premjera įvyko 2005 m. Kanų festi-valyje. Filmo herojus yra vagis Haris. Bégdamas nuo persekioto-jų jis atsiduria Holivudo detekty-vinio filmo aktorių atrankoje. Kar-tu su privačiu detektyvu ir aktore jis bus įainiotas į paslaptiną žmogžudystę. Šiam filme pirmą di-delį vaidmenį sukūrė Michelle Mo-naghan, jos partneriai Robertas Downey jaun. ir Valas Kilmeris. *BTV šyvakar (4 d. 23.10)* parodys dar

„Bučiuok bučiuok, šauk šauk“

vienu filmą, kuriame vaidina Kilmeris (jaučiu šiam aktoriui sentimen-tus nuo tada, kai Oliverio Stone'o filme jis sukūrė Jimą Morrisoną). Tai – Charleso Winklerio „*Gatvės kraujas*“ (2008). Banali detektyvinė istorija apie policininką, tiriantį sa-vovo partnerio mirties aplinkybes, ru-tuliojama konjunktūriškoje „Katri-no“ uragano scenerijoje.

Šiek tiek kitokį pasitenkinimą su-teiks Peterio Howitto 1998 m. fil-mas „*Dėmesio! Durys užsidaro*“ (*LTV, 6 d. 21.15*). Jis paguos, kad gy-venimas visada gali pasikeisti. Reiki-a tik labai nedaug. Gesto, žmo-gaus ar likimo ženklo. Režisierius pasinaudojo kino itin mėgstamu siužetu, kai pateikiami keli to pa-

ties personažo likimo variantai. Kas nusvers herojus gyvenimą, daž-niausiai lemia atsitiktinumas. Lon-dono reklamos specialistės Helen (Gwyneth Paltrow) gyvenimą lems tai, ar ji spės išpliti į metro vagoną prieš užsidarant durims, ar ne. Krzysztofo Kieślowskio filme „At-sitiktinumas“ tai, ar herojus spės į nuvažiuojantį traukinį, ar ne, buvo susiję su svarbiais politinės pozicijos pasirinkimo, požūrio į vertybės, profesiją, meilė klausimais. Howit-to herojė iš tikrujų rinksis tik vyra-Bet kartais, pasirodo, užtenka ir to.

Jūsų –

JONAS ŪBIS

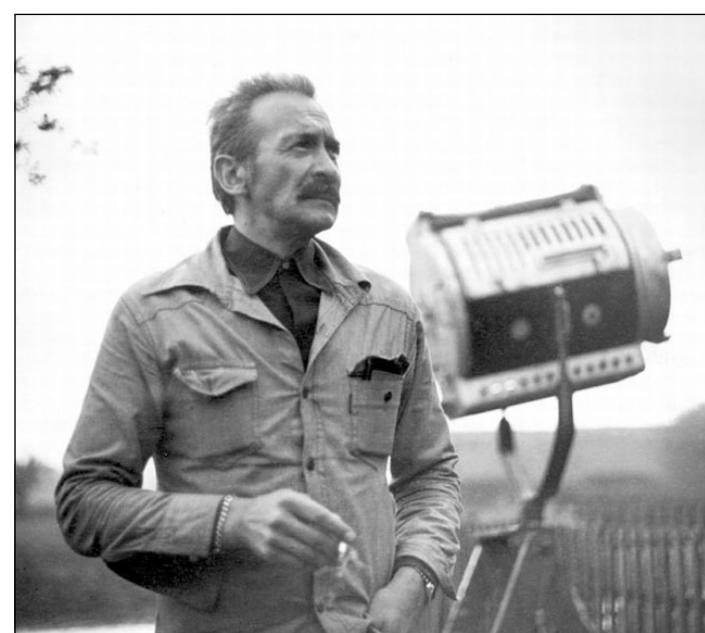
Kronika

Nauji atradimai Almantui Grikevičiaus kine

Vasarį 4 d. 19 val., „Skalvijos“ ki-no centre pradedamas filmų ciklas „*Laikas eina per kiną. Almantui Grikevičiui atminti*“. Prieš mėnesį Anatoliui išėjusį režisierių vakare prisimins aktoriai Regimantas Adomaitis, Eugenija Bajorytė, režisierius Algimantas Puipa ir istorikas Aurimas Švedas. Bus parodyti ir trys Almantui Grikevičiaus dokumentiniai filmai. Tai – 1964 m. režisieriaus debiutas „Saulės pasakos“ apie lietuvių vitražą, Vilniaus portretas „Laikas eina per miestą“ (1966) ir paskutinis Grikevičiaus filmas „Bandymas išsiaiškinti“ (2003) – dailininko Vytauto Kalinausko portretas.

Kituose ciklo „Laikas eina per kiną. Almantui Grikevičiui atminti“ vakaruose bus parodyti filmai „Jausmai“ (pagal Vytauto Žalakevičiaus scenarijų, kurtas kartu su Algirdu Dausa). Tai pasakojimas apie Kuršmaryje gyvenančius broilius dvynius, „apie neišnaikaninamą žmogaus (...) ir visos lietuvių tau-tos gajumą“ (Saulius Macaitis). Lietuvių kino kritikai filmą „Jausmai“ išrinko geriausiu visų laikų lietuvių vaidybiniu filmu.

„Nefilosofuojantis, o iš tiesų filosofinis, mąstymo procesą pertekiantis kūrinys, retas Lietuvos kino proceso“, – rašė S. Macaitis apie A. Grikevičiaus filmą „Ave, vita“. Filme vaidina Bronius Babkauskas,

Almantas Grikevičius

Vytautas Paukštė, Eugenija Bajorytė, Juozas Budraitis, Monika Mi-ronaitė. Apie filmą „Sadūto tūto“ S. Macaitis sakė, kad „tai – nepakan-kamai įvertintas lietuvių kino kūrinys. (...) Atvira „Sadūto tūto“ pabaiga, par-remta amžinuoju žmogaus laukimu, samonėje pasėta neaiški abejonė dėl prioritetų: menas ar žmogus?“ Pasak kino kritiko, „Sodybų tuš-tėjimo metas“ – „pirmiausia psicho-loginis kūrinys, žmonių, kuriems per dvejus metus teko dvieju okupacijų šokai, kolektivinius portretas su meistriškai išryškintais pagrindiniais personažais, jų pozicijų žmogišku pažeidžiamumu, su stropiai ištapytu fonu, režisierius Almantui Grikevičiaus, kaip visuomet, nepaprastai dar-niai sustyguotu aktorių ansambliu.“

Anonsai

Audrius Stonio paskaitos apie dokumentiką

Pakeisti stereotipišką požūrių į dokumentinį kina pasiryžęs vienas garsiausiai lietuvių dokumentikos kūrėjų režisierius Audrius Stonys nuo vasario 1 d. antradienais „Skalvijos“ kino centre veda 12-os paskaitų-diskusijų ciklą „Kitoks dokumentinis kinas“.

Saugusieims ir jaunimui nuo 14 metų skirtose paskaitose bus paro-dytu Wernerio Herzogo, Hertzo Franko, Jay'aus Rosenblatto, Artavazo Pelešiano, Chriso Markero, Jorgeno Letho, Henriko Šablevičius ir Audrius Stonio filmai, vyks jų aptarimai ir paveikumo paieškos.

Šias diskusijas pajairins prakti-nės užduotys, padedančios pajus-ti, kaip formuojas kino poetika, kaip iš paprastų detalių, kasdienvės akimirkų atsiranda dokumentinis kinas, tyrinėjantis žmogaus sie-los gelmes.

„Dokumentinis kinas apaugo ste-reotipais ir klišėmis, jis suvokiamas kaip laikraščio ar televizijos žinių programos priedas. Gal taip atsiti-ko todėl, kad tik mažai žiūrovų pa-žista meninę dokumentikos pusę, pasižyminčią poetiką ir vizualumu. Todėl šiam paskaitų ciklą žiūrėsi-me ir aptarinėsime tokią dokumen-tiką, kokios paprastai nematome, kuri mūsų dėl vienokių ar kitokių priežasčių nepasiekia, tačiau yra ne-paprastai įdomi, įdomesnė už vai-

dybinį kiną“, – sakė dokumentinio kino režisierius A. Stonys.

Kad tokios paskaitos reikalingos, A. Stonys išsitikino praėjusių metų pavasarį, kai pirmą kartą vedė pa-našų paskaitų ciklą. Dokumentiniu kinu susidomejė paskaitų lankyo-tai vėliau įkūrė neformalų dokumentinio kino klubą, kuriame kar-tu žiūri ir aptarinėja filmus.

„Dokumentikos tyrinėjimas su režisieriumi Audriumi Stoniu yra tas gražusis laikas, kai mane „ištiko“ ki-nas – toks, kurio neįtariau esant, su visa gelme. Ispūdži paliko tikras pa-tyrimas, kad dokumentikos formai į kalbai nėra ribų, kad ji gali su-jaudinti širdį, sujaukti ir išgrynti, todėl tyrinėdamas filmą išties nuo-lat kuri savo santykį su pasaulyiu, gy-venimui“, – sakė A. Stonio paskaitas pernai lankiusi Rūta Ambrasūnienė, Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos astovė.

Kino edukacijos kursus suaugu-sieims rengianti „Skalvija“ taip pat kviečia kino mėgėjus lankyti kino kritikės Rasos Paukštytės vedamą kino analizės paskaitų ciklą „Kaip žiūrėti kiną?“. Jo dalyviai susipažins su kino teorija ir istorija, analizuos kertinius kino istorijos reiškinius, aptars šiuolaikines kino realijas. Šios paskaitos vyks pirmadieniais nuo vasario 7 d. iki balandžio 11 dienos.

Kursų dalyviai jų metu „Skalvi-jos“ filmus galės žiūrėti su 50 proc. nuolaida.

„SKALVIJOS“ INF.

Parodos	„7md“ rekomenduoja
VILNIUS	
Nacionalinė dailės galerija <i>Konstitucijos pr. 22</i> XX a. Lietuvos dailės ekspozicija nuo 4 d. – Algimanto Švėžždos (1941–1996) tapyba, grafika, piešiniai iki 6 d. – architektūros paroda „Našlaičiai“	Galerija „Meno niša“ <i>J. Basanavičiaus g. 1/13</i> iki 11 d. – Jovitos Aukštikalnytės tapybos ir piešinių paroda „Iš natūros“
Vilniaus paveikslų galerija <i>Didžioji g. 4</i> Chodkevičių rūmų klasicistinių interjerų Lietuvos dailė XVI–XIX a. Vlado Drėmos darbų paroda Elenos Knižkaitės tapybos darbų paroda	Vilniaus rotušė <i>Didžioji g. 31</i> Gedimino Pranckūno fotoparoda „Tylos skliautas“
Taikomosios dailės muziejus <i>Arsenalo g. 3 A</i> Paroda „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų radiniai“ Mados paroda „Art deco stilis (1918–1939)“ iš Aleksandro Vasiljevo Paryžiaus kolekcijos	Teatro, muzikos ir kino muziejus <i>Vilniaus g. 41</i> Paroda „Lietuvos kinas. 1909–2009“ Paroda „Borisui Dauguviečiui – 125“ Julijos Skuratovos paroda „Lėlė teatre“ Ričardo Dailidės fotografijų paroda „Gyvenimas džiaze“
Lietuvos nacionalinis muziejus Naujasis arsenolas <i>Arsenalo g. 1</i> Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorija Lietuva carų valdžioje Lietuvos valstiečių buities kultūra Kryždirbystė Paroda „Lietuvos Sentikių bažnyčiai 300 metų“ Paroda „Žiemos viršmas“	Savicko paveikslų galerija <i>Trakų g. 7</i> Augustino Savicko retrospektyvinė paroda „Akvarėlė, grafika. 1958–2010“
Kazio Varnelio namai-muziejus <i>Didžioji g. 26</i> K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija Lankymas antradienį – šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 1644	Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos parodų salė <i>Šv. Jono g. 11</i> Valentino Kabašinsko paroda „Uigūrų kraštas. Nejprasta artima“
Bažnytinio paveldo muziejus <i>Šv. Mykolo g. 9</i> Bažnytinio paveldo muziejaus ekspozicija Paroda „Vilniaus bernardinės: kasdienybė ir šventės. Archeologinių tyrinėjimų medžiaga“	Prancūzų kultūros centras <i>Didžioji g. 1</i> iki 7 d. – Kristinos Sereikaitės fotografijų paroda „Žozetė“
LDS galerija „Kairė-dešinė“ <i>Latako g. 3</i> Augusto Bidlausko kūrybos paroda „Žmogus“	Studija-galerija „D’Arijaus papuošalai“ <i>Dominikanų g. 7/20</i> Lino Cicėno tapybos paroda „Rock me Amadeus“
„Arkos“ galerija <i>Aušros Vartų g. 7</i> Tapybos paroda „Žvilgsnis į save“	„Juškų Gallery“ <i>Barboros Radvilaitės g. 6 b</i> Stasio Ušinsko paroda „Lietuvos ir Vakarų meno sankirtoje“
„Akademijos“ galerija <i>Piliés g. 44/2</i> iki 5 d. – paroda „Mykalojus Povilas Vilutis ir mokiniai“	VDA tekstilės galerija-dirbtuvė „Artifex“ <i>Gaono g. 1</i> iki 5 d. – Karinos Matiukienės paroda „Dékavojimas“
„Titaniko“ ekspozicijų salės <i>Maironio g. 3</i> Mindaugo Navako paroda „Dvi vazos“	Vilniaus Justino Vienožinskio dailės mokykla <i>Konarsko g. 37</i> iki 12 d. – Dovydė Čiuplio, Žilvino Dobilo, Roberto Gritėno, Augusto Lopo, Kristijono Miliūno, Rasos Noreikaitės-Miliūnienės, Jono Zagorsko paroda
Šiuolaikinio meno centras <i>Vokiečių g. 2</i> Paroda „If it’s Part Broke, Half Fix it“ nuo 4 d. – Carsteno Nicolai paroda „Pioneer“	Galerija „Aukso pjūvis“ <i>K. Donelaičio g. 62 / V. Putvinskio g. 53</i> iki 7 d. – Eugenijaus Varkulevičiaus tapyba
„Arkos“ galerija <i>Aušros Vartų g. 7</i> Tapybos paroda „Žvilgsnis į save“	KLAIPĖDA
„Akademijos“ galerija <i>Piliés g. 44/2</i> iki 5 d. – paroda „Mykalojus Povilas Vilutis ir mokiniai“	Dailės parodų rūmai <i>Aukštajų g. 1 / Didžioji Vandens g. 2</i> iki 6 d. – Vidmantas Zarėkas, Jono Vaitkevičius, Vaidoto Janulio, Ričardo Garbačiauskas, Vilmanto Dambrausko, Martyno Gaubo ir Lauros Guokės tarpdisciplinė paroda „Padermė“
„Titaniko“ ekspozicijų salės <i>Maironio g. 3</i> Mindaugo Navako paroda „Dvi vazos“	Galerija „Laiptai“ <i>Žemaitės g. 83</i> Petro Rakštiko tapybos darbų paroda „RA 11“
Šv. Jono gatvės galerija <i>Šv. Jono g. 11</i> iki 5 d. – Andrius ir Nerijaus Erminų paroda nuo 9 d. – ciklo „Jaunujų prisistatymai“ paroda „Robotika“	ŠIAULIAI
Lietuvos dailininkų sajungos parodų salė <i>Vokiečių g. 4/2</i> Tapytojų plenero Antanui Samuoliui atminti paroda	Galerija „Dailės galerija“ <i>Vilniaus g. 245</i> ŠU Menų fakulteto I magistrantų kurso tapybos darbų paroda
Pamėnkalnio galerija <i>Pamėnkalnio g. 1/13</i> Ramūno Čeponio paroda „Tarp“	Galerija „Šofar“ <i>Mėsinių g. 3</i> Paroda „Vilniaus grafikai“ (R. Gibavičius,
	„7md“ rekomenduoja
	Dailė
	Šiandien 18 val. <i>Nacionalinė dailės galerijoje (Konstitucijos pr. 22, Vilnius) atidaroma paroda „Algimantas Švėžžda (1941–1996). Tapyba, grafika, piešiniai“.</i> Išsamai ekspozicija (kuratorė – Ramutė Rachlevičiūtė) priklauso jvairiaiabunio menininko kūrybą. Puikaus piešėjo ir originalaus mąstytojo darbų skyrėsi raiška ir užduotimiškai kūrybos pradžioje ir brandžiame laikotarpyje. NDG dirba antradienį, trečiadienį, penktadienį ir šeštadienį 12–19 val., ketvirtadienį 13–20 val., sekmadienį 12–17 val.
	Dar svarbu nepraleisti progos išvysti vieno iš įdomiausių Lietuvos skulptorių <i>Mindaugo Navako parodos „Dvi vazos“ Kostiumo dizaino katedros galerijoje</i> (pric. „Titaniko“, Maironio g. 3, Vilnius), nes truks trumpai. Paroda veikia iki vasario 14 d. Galerija dirba antradienį–penktadienį 12–18 val.
	Kinas
	Rekomenduojame ciklą „ <i>Laikas eina per king</i> . Almantui Grikevičiui atminti“ vasario 4–9 dienomis.
	Muzika
	5 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> , – orkestro muzikos koncertas. <i>Programa „Arabeska“</i> (Euroradio transliacija). Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras. Solistė O. Kolobovaitė (sopranas). Dirs. – M. Pitrėnas. Programoje A. Martinaičio, M. Ravelio, S. Prokofjevo, R. Strausso kūrinių.
	Ch. Frenkelio vila <i>Vilniaus g. 74</i> Paroda „Šventojo šeima dailėje“ Izraelio miniatiūrų meno draugijos dailininkų darbų paroda „Biblia miniatiūrose“
	PANEVĖŽYS
	Dailės galerija <i>Respublikos g. 3</i> iki 6 d. – „Lietuvos spaudos fotografių 2010“
	„Galerija XX“ <i>Laivės a. 7</i> iki 10 d. – Simono Skrabulio „Mūsų drobėse“
	Fotografijos galerija <i>Vasario 16-osios g. 11</i> Aleksandro Macijausko fotografijų paroda „Kaunas pro autobuso langą“
	Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka <i>Respublikos g. 14</i> iki 6 d. – Mariaus Mindaugo Danio tapyba
	Spektakliai
	VILNIUS
	Nacionalinis operos ir baletų teatras 4 d. 18.30 – P. Čaikovskio „GULBIŲ EŽERAS“. Dir. – R. Šervenikas 5 d. 18.30 – F. Leháro „LINKSMOJI NAŠLÉ“. Dir. – J. Geniušas 6 d. 12 val. – K. Chačaturiano „ČIPOLINAS“. Dir. – A. Šulčys 9 d. 18.30 – L.A. Minkaus „BAJADERĖ“. Dir. – M. Staškus 10 d. 18.30 – „RAUDONOSI ŽIZEL“ (pagal P. Čaikovskio, G. Bizet, A. Adamo muz.). Dir. – R. Šervenikas
	Oskaro Koršunovo / Vilniaus miesto teatras 5 d. 18 val. „ <i>Menų spaustuvės Juodojoje salėje</i> “ – E. O’Neillo „PRAKEIKTIEJI“. Rež. – A. Areima
	Vilniaus teatras „Lėlė“ Didžioji salė 5 d. 12 val. – Just. Marcinkevičiaus „GRYBŲ KARAS“. Rež. – A. Mikutis 6 d. 12 val. – J. Mačiukėvičiaus „BITĖ MAJA“ (V. Bonzelio knygos motyvais). Rež. ir dail. – V. Mazūras Mažoji salė 5 d. 14 val. – N. Indriūnaitės „BALTOŠ PASAKOS“ (pagal H.Ch. Anderseno pasakas). Rež. – N. Indriūnaitė 6 d. 14 val. – „NAŠLAIITĖ ELENYTĖ IR JONIUKAS AVINIUKAS“ (pagal lietuvių liaudies pasaką). Rež. ir dail. – R. Driežis
	„Menų spaustuvė“ 4 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – C. Graužinio „PABAII KAIP BECKHAMAS“. Rež. – C. Graužinis (teatras „Virus“, Suomija) 3 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „ATVIRAS
	Mirus nuolatiniam „7 meno dienų“ bendradarbiui SKIRMANTUI VALIULIUUI nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.
	REDAKCIJA

RATAS". Rež. – A. Giniotis („Atviras ratas")	draugai". Dir. – J. Geniušas	6 d. 16 val. <i>Vilniuje, Taikomosios dailės muziejuje</i> , – kamerinės muzikos koncertas.
4 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „VAKARAS SU KNYGA“ (pagal M. Bulgakovo romaną „Meistras ir Margarita“). Rež. – V. Bareikis	9 d. 18 val. – L. Adomaičio „DULKIŲ SPINDESYS“ Chorografi. ir libreto aut. – D. Bervingis ir G. Visockis	Čiurlionio kvartetas, D. Juozapaitienė (altas).
5 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „ŠVENTĖ“. Chorografi. – R. Butkus	10 d. 18 val. – F. Leháro „LINKSMOJI NAŠLĖ“. Dir. – J. Geniušas	Programoje A. Brucknerio, C. Francko kūriniai
6 d. 12 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „PELIUKAS GITAROJE“ Rež. – S. Degutytė („Stalo teatras“)	Kauno mazasis teatras	6 d. 16 val. <i>Trakų pilies Didžiojoje menėje</i> – ansamblis „Musica humana“ (meno vad. – A. Vizgirda). Solistai R. Vaicekauskaitė (sopranas), U. Čaplakaitė (fleita), R. Beinaris (obojus). Dalyvauja Vilniaus B. Dvariono dešimtmetės muzikos mokyklos liaudies instrumentų ansamblis „Ilevėlis“ (vad. – D. Daugiliė) ir A. Puodžiukas). Programa „J.S. Bachas ir Lietuvos muzika“
6 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – A. Slapovskio „BATRAŠTIS“. Rež. – K. Glušajevas	5 d. 18 val. – „MOKÉK – DUOSIU“ (pagal G. Gugevičiūtės pjesę „Labas gyvenimas“). Rež. – V. Balsys	9 d. 19 val. – „KATYTÉ „P“ (pagal E. Ensler pjesę „Vaginos monologai“). Rež. – V. Balsys
6 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – J. Tertelio „PRA“. Rež. – A. Giniotis (teatras „Atviras ratas“)	Kauno valstybinis lėlių teatras	9 d. 18 val. <i>Vilniuje, Taikomosios dailės muziejuje</i> , – solistės N. Katiliénės kūrybinės veiklos 15-mečiui. N. Katiliénė (sopranas), E. Perkumaitė (fortepijonas). Programoje G. Fauré, F. Poulenco, A. Messager, J. Offenbach, L. Hoiby ir kt. kūriniai
7 d. 16 val. <i>Infotekoje</i> – „PASAKŲ POPIETĖ MAŽYLIAMS“. Pasakas sekla S. Degutytė („Stalo teatras“)	KLAIPĖDA	VILNIUS
8 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „PREMJERA! MONO TYLA“. Chorografi. – G. Ubartaitė	Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras	Kongresų rūmai
9 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „NO CONCERT“. Rež. – V. Bareikis (teatro judėjimas „No Theatre“)	4, 5 d. 18.30 – G. Kuprevičiaus „VERONIKAI“. Dir. – D. Pavilionis	5 d. 18 val. – menų festivalio „Kalėdiniai vakarai“ kamerinis koncertas. R. Rinkevičiūtė (fortepijonas), S. Rinkevičiūtė (smuikas), M. Agafonova (sopranas), G. Sarkisovas (violončelė). Programoje P. Čaikovskio, M. Glinkos, S. Prokofjevo, S. Rachmaninovo ir kt. kūriniai
10 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „BUDÉJIMAI“. Chorografi. – V. Jankauskas (V. Jankausko šokio teatras)	6 d. 15 val. – A. Spadavecchios „PELENÉ“. Dir. – V. Konstantinovas	Lietuvos muzikų rėmimo fondas
10 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – K. Sajos „UBAGU SALA“. Rež. – T. Varnas (Naujasis teatras)	9, 11 d. 18.30 – Z. Liepinio „PARYŽIAUS KATEDRA“. Dir. – D. Zlotnikas	7 d. 18 val. <i>Vilniaus universiteto šv. Jonų bažnyčioje</i> – valstybinis choras „Vilnius“ (meno vad. ir vyr. dir. – P. Gylys)
Audronio Liugos produkcija“	10 d. 18.30 – flamenko muzikos koncertas. Dalyvauja V. Čaikinas (gitara, Rusija), A. Bačinskis (gitara, Baltarusija)	9 d. 17 val. <i>S. Vainiūno namuose</i> – R. Žemaitienė (sopranas), M. Žemaitis (baritonas), A. Pleškūnas (altais) ir K. Karpuk (fortepijonas)
13 d. 19 val. „Menų spaustuvės“ <i>Juodojoje salėje</i> – M. Duras „MUZIKA 2“. Rež. – A. Liuga	ŠIAULIAI	Taikomosios dailės muziejus
Teatras „Utopia“	Šiaulių dramos teatras	13 d. 16 val. – koncertas „Tegyvoja meilę“. Dalyvauja ansamblis „Vilniaus arsenala“.
11 d. 19 val. „Menų spaustuvės“ <i>Kišeninėje salėje</i> – N. Gogolio „PAMIESLIO UŽRAŠAI“. Rež. – V. Sodeika	4 d. 18 val. – K. Borutos „BALTARAGIO MALŪNAS“. Insc. aut. ir rež. – A. Pociūnas	Solistai J. Gedmintaitė ir S. Skjervoldas. Programoje J.Ph. Rameau, W.A. Mozart, G. Rossini kūriniai
Keistuolių teatras	5 d. 18 val. – H. Ibseno „NORA“. Rež. – S. Račkys.	Šv. Kazimiero bažnyčia
11, 12 d. 19 val. – PREMJERA! „VASAROTOJAI“ (pagal M. Gorkio kūrybą). Rež. – A. Giniotis	6 d. 12 val. – „BEBENČIUKAS IR LAUMĖ“ (K. Kubilius ir P. Cvirkos pasakų motyvais). Insc. aut. ir rež. – I. Norkutė	8 d. 18.30 – vargonuojai R. Marcinkutė Lesieur. Dalyvauja N. Vaiciūlienė. Programoje J.S. Bacho, A.J. Ritterio kūriniai
VGTU teatras-studija „Palėpė“	6 d. 18 val. – C. Goldoni „VIEŠBUČIO ŠEIMININKĖ“. Rež. – R. Steponaviciūtė	KAUNAS
5 d. 18 ir 19.30 – „SAPFO“. Rež. – O. Kesminas	10 d. 18 val. – T. Lettso „VESTONAI“. Rež. – V. Malinauskas (Valstybinis Vilniaus mazasis teatras)	Menininkų namai
KAUNAS	PANEVĖŽYS	10 d. 19 val. – saksofonistas L. Mockūnas ir Kauno džiazo kvintetas: A. Joffé (mušamieji), T. Razmus (saksofonas), N. Ardzevičius (bosinė gitara), A. Mikalkėnas (fortepijonas), A. Kuzminskas (trimitas)
Kauno dramos teatras	J. Miltinio dramos teatras	Vakarai
4 d. 18 val. <i>Tavernos salėje</i> – J. Smuulo „SVEČIUOSE PAS PULKININKO NAŠLĘ“. Rež. – D. Juronytė	4 d. 18 val. – P. Beaumarchais „FIGARO VEDYBOS“. Rež. – A. Pociūnas	VILNIUS
5 d. 17 val. <i>Tavernos salėje</i> – I. Pukelytės „MEILĖ PARYŽIUJE“. Rež. – I. Pukelytė	5 d. 17 val. – N. Simono „KALIFORNIJOS VIEŠBUTIS“. Rež. – A. Pociūnas	Raštojų klubas
5 d. 18 val. <i>Penktokaje salėje</i> – J. Dell ir G. Sibleyro „TEGYVUOJA BUŠONAS!“ Rež. – R. Vitkaitis	6 d. 12 val. – S. Maršako „KATĖS NAMAI“. Rež. – V. Mazūras	4 d. 17 val. – vakaras-pokalbis „Verslas ir kultūra“, kuriamė bus pristatyta raštojo L. Gadeikio verslo romanas „Juodojo kelio istorijos“. Dalyvauja autorius L. Gadeikis, kritikas J. Kubilius, bendrovės „Eika“ direktorius R. Dargis, filosofas M. Kubilius. Vakarą vedą A. Katkevičius
5 d. 19 val. <i>Parketinėje salėje</i> – „NUTOLE TOLIAI“ (pagal P. Širvio poeziją). Rež. – C. Graužinio („cezario grupė“)	6 d. 17 val. – M. Zalytės „VISI ŽMONĖS KATINA!“. Rež. – A. Keleris	Vilniaus mokytojų namai
6 d. 12 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – A. Sunklodaitės „KIŠKIS PABĖGĖLIS“ (pagal L. Jakimavičiaus knygelią „Lapė ir kalošai“). Rež. – A. Sunklodaitė	Lietuvos nacionalinė filharmonija	4 d. 18 val. – Svetainėje – dainuojamiosios poezių svetainė. Dalyvauja G. Arbačiauskas ir T. Miliauskas
6 d. 15 val. <i>Ilgiojoje salėje</i> – I. Paliulytės „LIŪDNAS DIEVAS“. Rež. – I. Paliulytė	4 d. 18 val. <i>Tauragnų kultūros centre (Utenos raj.)</i> – kamerinės muzikos koncertas. Valstybinis Vilniaus kvartetas, J. Leitaitė (mecosopranas). Programoje W.A. Mozart, M. Ravelio, F. Schuberto kūriniai	8 d. 18 val. <i>Svetainėje</i> – „Pasidainavimai su Veronika“. Dalyvauja ansamblis „Ratilai“
6 d. 18 val. <i>Tavernos salėje</i> – Š. Aleichemo „MENDELIO MILIJONAI“. Rež. – A. Pociūnas	5 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> , – orkestro muzikos koncertas. Programa „Arabeska“ (Euroradijo transliacija). Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras. Solistė O. Kolobovaitė (sopranas).	9 d. 17 val. <i>Svetainėje</i> – paskaita „Turizmas ir sveikata“
6 d. 19 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – M. von Mayenburgo „BJAURUSIS. SKALPELI PJŪVIŠ“. Rež. – V. Malinauskas	Dir. – M. Pitrėnas. Programoje A. Martinaitė, M. Ravelio, S. Prokofjevo, R. Strausso kūriniai	Nacionalinė dailės galerija
8 d. 18 val. <i>Ilgiojoje salėje</i> – A. Čechovo „PALATA“. Insc. aut. ir rež. – R. Kazlas	6 d. 12 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> , – Visai šeimai. Svečiuose – animacinių filmų herojai. Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras. Solistė I. Baikstytė (fortepijonas). Dir. – M. Pitrėnas. Dalyvauja aktorių A. Kazanavičius	10 d. 18 val. – filmų programa „Šveicarijos menininkų portretai“. Dieteris Rothas (rež. E. Jud)
9 d. 18 val. <i>Tavernos salėje</i> – I. Hagerup „STIKLINĖ ARBATOS SU CITRINA“. Rež. – D. Juronytė	Lietuvos nacionalinės muziejuje	Lietuvos nacionalinės muziejuje
9 d. 19 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – M. Walczak „KELIONĖ Į KAMBARIO VIDŪ“. Rež. – A. Jankevičius	10 d. 17 val. – muzikologės ir teatro istorikės V. Bakutytės paskaita „Vilniaus miesto teatras visuomeninių pernaičių sūkuryje (1905–1907)“	10 d. 19 val. – muzikologės ir teatro istorikės V. Bakutytės paskaita „Vilniaus miesto teatras visuomeninių pernaičių sūkuryje (1905–1907)“
10 d. 19 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – D. Danis „PASKUTINĖ DIURANŲ DAINA“. Rež. – A. Jankevičius		
10 d. 19 val. <i>Ilgiojoje salėje</i> – T. de Fombelle „ŠVYTURYS“. Rež. – G. Varnas		
Kauno muzikinis teatras		
4 d. 18 val. – L. Fall „MADAM POMPADUR“. Dir. – J. Janulevičius		
5 d. 18 val. – G. Bizet „KARMEN“. Dir. – J. Geniušas		
6 d. 18 val. – koncertas „Petras Geniušas ir		

Bibliografinės žinios

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

Amžininkai ir bendaamžiai : studija, straipsniai, recenzijos / Petras Bražėnas. – Vilnius : Lietuvos raštojų sąjungos leidykla, 2010 (Vilnius : Petro ofsetas). – 471, [1] p. : iliustr. – Tiražas [700] egz. – ISBN 978-9986-39-655-0 (jr.)

Balanų vargonai : eileraščiai / Steponas Algirdas Dačkevičius. – Vilnius : Lietuvos raštojų sąjungos leidykla, 2010 (Vilnius : Petro ofsetas). – 79, [1] p. – Tiražas [500] egz. – ISBN 978-9986-39-653-6 (jr.)

Emausas : romanas / Alessandro Baricco ; iš italių kalbos vertė Valdas V. Petrauskas. – Vilnius : Alma littera, 2010 (Kaunas : Spindulio sp.). – 140, [1] p. – Tiražas 3000 egz. – ISBN 978-9955-38-831-9 (jr.)

Ilgas kelionė : atsiminimų fragmentai / Bronė Katiniéné. – Vilnius : Lietuvos raštojų sąjungos leidykla, 2010 (Vilnius : Petro ofsetas). – 327, [1] p. : iliustr., faks., portr. – Tiražas [800] egz. – ISBN 978-9986-39-659-8 (jr.)

Ivanas Iljičiaus mirtis : apysaka / Levas Tolstojas ; iš rusų kalbos vertė Edvardas Levinskas. – 2-oji patais. laida. – Vilnius : Metodika, 2010 (Kaunas : Spindulio sp.). – 111, [1] p. – Tiražas [1500] egz. – ISBN 978-609-444-000-7 (jr.)

Karo meto dienoraštis / G. Petkevičaitė-Bitė ; [sudarytoja Jerutė Vaičekauskiene]. – Panevėžys : E. Vaičekausko knygyno leidykla, 2008- . – (jr.)

T. 1. – 2010 (Kaunas : Arx Baltica). – 231, [1] p. : iliustr., faks. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-9955-758-11-2

Karūnos deimanto paslaptis : romanas / Ivan Korsak ; [iš ukrainiečių kalbos vertė Vasili Kapkan ; graviūrų autorius Oleksandr Dyško]. – Vilnius : Eugrimas, [2010] (Vilnius : Logotipas/BALTO print). – 135, [1] p. : iliustr. – Versta iš rankraščio. – Tiražas [1000] egz. – ISBN 978-609-437-081-6 (jr.)

Krištofas : poezijos rinkinė / Judita Vaiciūnaitė ; [sudarė, įvadą ir redakcines pastabas paraše Janina Riškutė]. – Vilnius : Lietuvos raštojų sąjungos leidykla, 2010 (Vilnius : BALTO print/Logotipas). – 206, [1] p. : portr. – (Lietuvių literatūros lobynas: XX amžius : LLL / visuomeninė redaktorių taryba: Viktorija Daujotytė ... [et al.] ; Nr. 20). – Tiražas 2500 egz. – ISBN 978-9986-39-651-2 (jr.)

Maorės prakeiksmas : romanas / Laura Walden ; iš vokiečių kalbos vertė Birutė Lipavičienė. – Vilnius : Alma littera, 2011 (Vilnius : BALTO print/Logotipas). – 419, [2] p. – Tiražas 2500 egz. – ISBN 978-9955-38-851-7 (jr.)

Nerimo vingiuos : [eileraščiai] / Jonas Brazdžionis ; [dailininkė Edita Suchockytė]. – Vilnius : Danielius, 2010 (Vilnius : Petro ofsetas). – 239, [1] p. : iliustr. – Tiražas [300] egz. – ISBN 978-9955-476-85-6 (jr.)

Padovanok man savaitgalį : romanai / Irena Buivydaitė. – Vilnius : Alma littera, 2011 (Kaunas : Aušra). – 341, [2] p. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-9955-24-896-5 (jr.) : [21 Lt 19 ct]

Paskutinė naktis Twisted Riveryje : romanai / John Irving ; iš anglų kalbos vertė Daiva Daugirdienė. – Vilnius : Alma littera, 2011 (Vilnius : BALTO print). – 650, [4] p. – Tiražas 6000 egz. – ISBN 978-9955-38-850-0 (jr.)

Ponios Alisos gimtadienis : dvi pjesės / Vanda Juknaitė. – Vilnius : Lietuvos raštojų sąjungos leidykla, 2010 (Vilnius : Petro ofsetas). – 118, [2] p. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-9986-39-657-4 (jr.)

Sena ir nauja : integralaus požiūrio skliauda ir sąlyčio paieškos / Daiva Tamošaitytė. – Vilnius : "Naujosios Romuvos" fondas, 2010 (Vilnius : Petro ofsetas). – 324, [2] p. – Tekstas liet., angl. – Tiražas [500] egz. – ISBN 978-609-803-06-0 (jr.)

Sugrįžimai : lyrika / Jonas Jakštės. – Vilnius : Lietuvos raštojų sąjungos leidykla, 2010 (Vilnius : Petro ofsetas). – 153, [1] p. – Tiražas [200] egz. – ISBN 978-9986-39-6

„Karaliaus kalba“

Savaitės filmai

Burleska ***

Filmai apie provincijos pelenes didžiuliam mieste turi gerbėjų ne tik Holivude. Los Andželo teatro „The Burlesque Lounge“ šlovės metai jau liko praeityje. Dabartinė jo savininkė, buvusi šokėja Tes (Cher) iš visų jėgų kovoja, kad teatras išliktu. Tačiau finansinės, meninės ir asmeninės problemas atrodo nebeįsprendžiamos. Iš mažo provincijos miestelio atvykusi Ali (Christina Aguilera) išsidarbina teatre padavėja. Ji netrukus įgyja draugą, pričių ir gerbėjų. Remiama draugu provincialė įgyvendina savo svajonę ir turėdama puikų balsą tampa teatro pažiba. Steve'o Antino filme taip pat vaidina Staley Tucci, Alanas Cummingas, Julianne Hough (JAV, 2010). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai)

Juodoji gulbė ****

Piotro Čaikovskio „Gulbių čeras“, filmai apie baletą, balerinas ir trijerai apie susidvejinusių samonę bus populiarūs visada. Vienas originaliausių šių dienų amerikiečių režisierų Darrenas Aronofsky neišsigando banalybių ir sukūrė vizualiai originalū, netikėtomis atomazgomis nustebinusį trilerį apie dviem balerinų kovą. Kiekviena jų slepi Kraupių paslaptį. Už pagrindinį vaidmenį filme Natalie Portman ką tik apdovanota „Auksiniu gaubliu“, taip pat vaidina Mila Kunis, Vincent'as Caselis, Barbara Hershey, Winona Ryder, Benjaminas Millepied, Ksenia Solo (JAV, 2010). (Vilnius)

Karaliaus kalba ****

Neverta spėlioti, kick „Oskarų“ iš dylikos, kuriems nominuotas, vasarą gaus šis anglų režisierius Tomo Hooperio biografinis filmas. Tikrai daug, nes pasakojimas apie tai, kaip būsimas karalius Jurgis VI nugalėjo savo mikčiojimą ir tapo tautos atrama vieną sunkiausią XX a. britų istorijos akimirką, bus priimtinas ir biografinių istorinių filmų mėgėjams, ir istorijų apie save nugalėjimą gerbėjams. Kartu tai keistos princio ir plebėjo draugystės istorija, kurios fone – vienas garsiausių Vindzorų dinastijos skandalų, kai Edvardas VI atsisakė sosto, kad galėtų vesti dukart išskyrusią amerikietę Wallis Simpson. Hooperis turi skonį ir stilius jausma. Iškalbingi „Karaliaus kalbos“ interjerai, išpuoštus migloje ir lietuje skendintis filmo Londonas – puikus fonas nepakartojamam Colino Firtho ir Geoffrey Rusho duetu bei kitus istorinius personažus suvaidinusiems Helen Bonham-Carter, Timothy Spallui, Derecui Jacobi, Guy Pierce'ui (Australija, D. Britanija, 2010). (Vilnius, Kaunas)

Kažkur tarp ten ir čia ****

Praėjusį rudenį Venecijos kino festivalio „Auksiniai liūtai“ apdovanojas Sofios Coppolos filmas, be abejo, autobiografiškas, kaip ir ankstesnis jos šedevras „Pasiklydė vertime“. Filmo herojus yra Džonis Marko (Stephen Dorff) – Holivudo žvaigždė. Jis nuobodžiauja. Supamas nenuoširdžiu žmonių, prabangos ir gražių moterų, jis ritasi vis žemyn. Kai jo gyvenime netikėtai atsiras vienuoliukmetė dukra (Elle Fanning), aktorius bus priverstas iš naujo įvertinti save ir tai, ko pasiekė. Taip pat vaidina Michelle Monaghan, Benicio Del Toro, Laura Ramsey, Susanna Musotto, Chrisas Pontius (JAV, 2010). (Vilnius)

Protinės sprendimai ***

Liubeko kino festivalio prizu geriausiam filmui apdovanota Jörgeno Bergmarko drama verčia abejoti racionaliai ir kilnialais sprendimais. Erlandas išmyli savo geriausio draugo žmoną. Dvi šeimos nusprendžia elgtis protinai ir surašo dešimt bendro gyvenimo taisyklių. Visi apsigyvena kartu, bet eksperimentas netrukus tampa tikru išbandymu geranoriškiems draugams. Pagrindinius vaidmenis sukurė Pernilla August, Rolfas Lassgårdas, Claesas Ljungmarkas, Stina Ekblad (Švedija, Suomija, Vokietija, Italija, 2009). (Vilnius)

***** – šedevras, **** – pasižiūrėti būtina, *** – geras filmas, ** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Redaktorius – Linas Vildžiūnas

Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė

Dailė – Monika Krikštopytė | **Muzika** – Kamilė Rupeikaitė

Kinas – Živilė Pipinytė | **Teatras** – Sigita Ivaškaitė

Publicistikā – Laima Kreivytė | **Stilius** – Rita Markulienė

Dizainas – Jokūbas Jacobkis | **Maketas** – Vanda Čemerkaite

www.7md.lt – Julijus Lozoraitis

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

4 d. – Labai rusiškas filmas (3D, Rusija) – 11.30, 14.30, 21 val.; 5–10 d. – 11.30, 14.30, 18, 21 val.
4 d. – Juodosios raganos metai (JAV) – 16.15, 18.30, 20.45; 5–10 d. – 11.45, 14, 16.15, 18.30, 20.45
4, 7–10 d. – Kai sutiksi aukštą tamsiaplaukį (Ispanija, JAV) – 13.45, 16.15, 19, 21.50;
5, 6 d. – 11.30, 13.45, 16.15, 19, 21.50
12 d. – J. Adams „Niksonas Kinijoje“.

Tiesioginė premjeros transliacija iš Niujorko Metropoliteno operos – 20 val.

9 d. – A. Vivaldi „Kalogila“ HD transliacija iš Nacionalinio Paryžiaus operos ir baletu teatro – 19.30

4–10 d. – Japonijos kino festivalis

4 d. – Guliverio kelionės (3D, JAV) – 19 val.

10 d. – Be įspareigojimų (JAV) – 19 val.

4–10 d. – Juodoji gulbė (JAV) – 11, 13.30, 16, 18.45, 21.15

Mechanikas (JAV) – 12.30, 14.50, 17.10, 19.30, 21.50

4, 7–10 d. – Karaliaus kalba (Australija, D. Britanija) – 15.40, 18.40, 21.20; 5, 6 d. – 13, 15.40, 18.40, 21.20

4–8, 10 d. – Ilgo plauko istorija (3D, JAV) – 12, 15, 17.30, 20.20; 9 d. – 12, 15

4–9 d. – Ilgo plauko istorija – 11.15, 16.45; 10 d. – 11.15 (JAV); 4–10 d. – 14.15 (originalo k.)

4, 7–10 d. – Turistas (JAV, Prancūzija) – 16, 21.40; 5, 6 d. – 11.15, 16, 21.40

4–10 d. – Burleska (JAV) – 13.30, 18.20

4–9 d. – Dilema (JAV) – 19, 21.30

4, 7–10 d. – Meilė ir kiti narkotikai (JAV) – 18.15; 5, 6 d. – 12.30, 18.15

4–10 d. – Po vienu stogu (JAV) – 15.15, 20.40

4, 7–10 d. – Megamaindas (JAV) – 16.45; 5, 6 d. – 12.15, 16.45

4–10 d. – Narnijos kronikos: aušros užkariautojo kelionė (D. Britanija) – 14.20

Forum Cinemas Akropolis

4 d. – Labai rusiškas filmas (3D, Rusija) – 12.45, 15.45, 21.45; 5–10 d. – 12.45, 15.45, 18.45, 21.45

4–10 d. – Juodosios raganos metai (JAV) – 16, 18.15, 20.45; 5–10 d. – 11.15, 13.30, 16, 18.15, 20.45

4 d. – Guliverio kelionės (3D, JAV) – 19 val.; 5, 6 d. – 21 val.

4, 7–10 d. – Juodoji gulbė (JAV) – 14, 16.30, 19, 21.30; 5, 6 d. – 11.30, 14, 16.30, 19, 21.30

4, 7–10 d. – Burleska (JAV) – 14.30, 17, 19.30, 21.50; 5, 6 d. – 12, 14.30, 17, 19.30, 21.50

4, 7–10 d. – Po vienu stogu (JAV) – 15.15, 20.40

4, 7–10 d. – Megamaindas (JAV) – 16.45; 5, 6 d. – 12.15, 16.45

4–10 d. – Narnijos kronikos: aušros užkariautojo kelionė (D. Britanija) – 14.20

Forum Cinemas Akropolis

4 d. – Labai rusiškas filmas (3D, Rusija) – 12.45, 15.45, 21.45; 5–10 d. – 11, 14, 19, 21.45

4 d. – Juodosios raganos metai (JAV) – 16.15, 18.30, 21 val.; 5–10 d. – 11.15, 13.45, 16.15, 18.30, 21 val.

4–10 d. – Geresniamė pasaulyje (Danija, Švedija) – 16.45

4, 5 d. – Pats baisiausias Deilo ir Takerio filmas (Kanada) – 23.45

4–10 d. – Narnijos kronikos: aušros užkariautojo kelionė (D. Britanija) – 11.30

KLAIPÉDA

Forum Cinemas

4 d. – Labai rusiškas filmas (3D, Rusija) – 11,

14, 20.15, 21.45; 5–10 d. – 11, 14, 19, 21.45

4 d. – Juodosios raganos metai (JAV) – 16.15, 18.30, 21 val.; 5–10 d. – 11.15, 13.45, 16.15, 18.30, 21 val.

4–10 d. – Dilema (JAV) – 13.15, 15.45, 18.15, 20.45

4 d. – Guliverio kelionės (3D, JAV) – 19 val.

4 d. – Ilgo plauko istorija (3D, JAV) – 10.15, 13, 16, 17.15; 5–10 d. – 10.15, 13, 16, 17.15, 20.15

4–10 d. – Mechanikas (JAV) – 15, 17, 19, 21.15

4, 7–10 d. – Megamaindas (JAV) – 12.45; 5,

6 d. – 10.30, 12.45

4–10 d. – Burleska (JAV) – 12.15, 18 val.

Turistas (JAV, Prancūzija) – 15.15, 20.30

5, 6 d. – Narnijos kronikos: aušros užkariautojo kelionė (D. Britanija) – 10.45

„Jūratė ir Kastytis“

4, 5, 8–10 d. – Non stop programa: Egonas ir

Doncis (animac. f.); Duburus (rež. G. Lukšas);

Paskutinis (dok. f. A. Maceina) – 16–20 val.

ŠIAULIAI

Forum Cinemas

4 d. – Labai rusiškas filmas (3D, Rusija) – 22 val.; 5–10 d. – 19, 22 val.

4 d. – Juodosios raganos metai (JAV) – 16.30,

18.45, 21.15; 5–10 d. – 11.30, 14, 16.30, 18.45,

21.15

4 d. – Guliverio kelionės (3D, JAV) – 19 val.; 5–16 val.

4, 7–10 d. – Mechanikas (JAV) – 14.15,

16.15, 18.30, 20.45; 5, 6 d. – 11.45, 14.15,

16.15, 18.30, 20.45

4, 6–10 d. – Ilgo plauko istorija (3D, JAV) – 10.15, 13, 16 val.; 5 d. – 10.15, 13 val.

4–10 d. – Ilgo plauko istorija (JAV) – 11.15,

13.45, 16.45

4, 7–10 d. – Burleska (JAV) – 18 val.; 5, 6 d. – 12.30, 18 val.

4–10 d. – Turistas (JAV, Prancūzija) – 15.15,

20.30

Po vienu stogu (JAV) – 19.15, 21.45

KAUNAS

Forum Cinemas

4, 5 d. – Labai rusiškas filmas (3D, Rusija) –